اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

یکشنبه • ۲۲ اسفند ۱۴۰۰ • ۱۰ شعبان ۱۴۴۳ • ۱۳ مارس ۲۰۲۲ • سال چهارم • شماره ۸۰۷ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

بازگشت دوباره روح به کالبد هپکو

هپکو پس از حدود ۱۴ سال دست و پنجه نرم کردن با انواع و مشکلات، این روزها در پنجاهمین سال تاسیس خود در حال جان گرفتن است. سر و صدای تولید را می‌توان در کارخانه شنید، کارگران نسبتا راضی هستند هرچند همگی متفق القول می‌گویند هنوز با تولید اصلی و تحقق ظرفیت اسمی در هپکو فاصله داریم...

۲

خام فروشی سنگ‌های قیمتی در نبود حمایت دولت

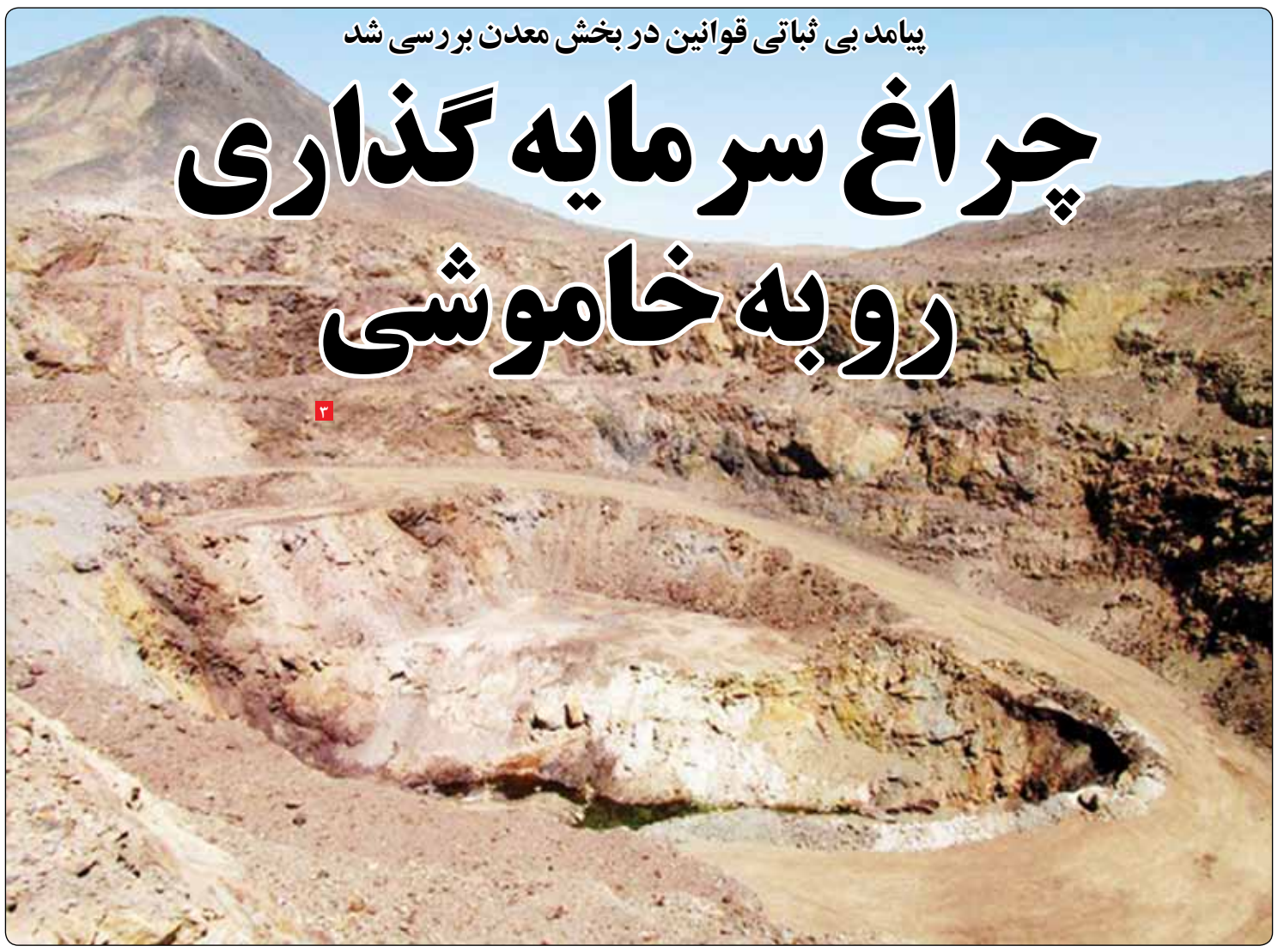
خام فروشی سنگ‌های قیمتی یکی از فرصت‌های بکر اقتصادی کشور است که در سایه نبود حمایت‌های دولتی درحال جریان است. نبود حمایت‌های که نه تنها سبب تعطیلی کارگاه‌های تولیدی و دریغ فرصت کسب و کار می‌شود، ارز آوری فراوان برای کشور را نیز سلب می‌کند.

۴

پیامد بی ثباتی قوانین در بخش معدن بررسی شد

چراغ سرمایه گذاری رو به خاموشی

۳

یادداشت ها

تامین مالی معادن راکد در اولویت باشد

۳

سیاست های چالش زا برای فولاد

۷

تیترهای روز

تنش های زنجیره فولاد پایان ندارد

تولید فولاد در رده صنایع مادر و استراتژیک کشور است. در طول سال‌های گذشته، تلاش قابل‌توجهی برای توسعه صنایع فولادی کشور انجام و سرمایه عظیمی از سوی دولت و بخش خصوصی جذب این صنعت شده است. در حال‌حاضر، ظرفیت تولید فولاد کشور افزون بر ۴۰ میلیون تن برآورد می‌شود. با احتساب پروژه‌های توسعه‌ای که در این زنجیره در دست اجرا هستند، می‌توان این‌طور ادعا کرد که ظرفیت فولادسازی کشور در چشم‌انداز ۱۴۰۴ به ۵۵ میلیون تن افزایش خواهد یافت. با این وجود، هر از چندگاهی شاهد بحرانی جدید در زنجیره تولید فولاد کشور هستیم.

۷

ضرورت شفافیت عملکرد مالی معادن

۶

سرمقاله

قابلمه خالی اقتصاد

ناصر بزرگمهر
nbozorgmehr@yahoo.com
به نام او که هرچه بخواهد همان می‌شود

مردی شبی بر سرای خویش در آمد و از همسر خویش درخواست طبخ پلوخورشت قیمه بادمجان کرد.

همسر در پاسخ گفت: طبخ قیمه، گوشت می‌خواهد که ما نداریم.

لپه می‌خواهد که ما نداریم.

بادمجان می‌خواهد که ما نداریم.

پیاز می‌خواهد که ما نداریم.

روغن می‌خواهد که ما نداریم.

برنج می‌خواهد که ما نداریم.

حتی رب گوجه‌فرنگی هم نداریم.

شوهر گفت: بس است؛ آب را در قابلمه بریز و روی شعله چراغ قرار بده تا قل‌قل کند. هر کس پرسید چه می‌کنی بگو می‌خواهم پلوخورشت قیمه بادمجان طبخ کنم.

حال این اقتصاد ما، وضع قابلمه خورشت قیمه بادمجان آن مرد شده و تنها چیزی که در دیگ اقتصاد می‌جوشد دستورات پی در پی رونق دادن به اقتصاد در سال جاری و آینده ازسوی دولتیون است و بس.

برای رونق گرفتن تولید و اقتصاد و درست شدن این پلو خورشت نیاز به سرمایه‌گذار است که ما نداریم؛ به‌ویژه از نوع خارجی آن که نیاز اولیه رونق اقتصادی است.

رونق گرفتن تولید، زیرساخت صنایع می‌خواهد که ما نداریم و اکثر زیرساخت‌ها به دلایل انقلاب، جنگ هشت‌ساله، تحریم‌ها، تغییرات دولت‌ها، اختلاس‌ها و ده‌ها مشکل دیگر، در طول این سال‌ها از بین رفته است.

ادامه در صفحه ۲

در پیام مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان تاکید شد:

این مجموعه بزرگ صنعتی ثابت قدم ایستاده است

پیام امین ابراهیمی، مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان در راستای برگزاری دومین نمایشگاه بومی‌سازی قطعات، تجهیزات و مواد مصرفی صنعت فولاد منتشر شد

ابراهیمی در این پیام تاکید کرده؛ یکی از مهم‌ترین راهبردهای شرکت فولاد خوزستان، مشارکت با شرکت‌های دانش‌بنیان، دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و استفاده از محصولات تولیدکنندگان داخلی است. از همین‌رو همواره در مسیر حمایت از جوانان متعهد و متخصص و طرح‌هایی که به خودکفایی منجر شود، این مجموعه بزرگ صنعتی ثابت قدم ایستاده است.

در پیام مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان آمده است؛ «تعریف جامع بومی‌سازی در واقع تحقق ظرفیت رشد صنعتی نهفته در داخل کشور و یافتن جایگاه شایسته در میان تولیدکنندگان دنیا است.

برای اجرای صحیح بومی‌سازی باید راهبردی منسجم و یکپارچه برای تصمیم‌گیری و حرکت به سوی ایجاد دانش ساخت در سطح ملی شکل بگیرد. تحقیق و توسعه دو بال رشد و شرط بقا بنگاه‌های صنعتی هستند.

توجه به بومی‌سازی بخش مهم تحقیق و توسعه را در برگرفته است. بدون شک همکاری دو قطب تحقیق و توسعه، یعنی دانشگاه و صنعت، به تولید علم و دانش فنی منجر می‌شود.

در بلندمدت تنها راه دست‌یابی به رشد صنعتی توجه به دانش است. بومی‌سازی قطعات و تجهیزات علاوه بر جلوگیری از خروج ارز، باعث خودباوری، ایجاد اشتغال، انگیزه برای شرکت‌های دانش‌بنیان و در نهایت حرکت و پویایی چرخ صنعت کشور می‌شود.

تا زمانی که یک کشور نتواند اهرم‌های فنی لازم را برای فراگیری و تبدیل دانش های فنی تامین کند، امکان تسلط بر فرآیند بومی‌سازی دانش فنی، میسر نخواهد بود.

نگاه بنیادی شرکت فولاد خوزستان به بومی‌سازی باعث شد، از بدو تأسیس گروهی با نام مدیریت ساخت

و سفارشات با هدف بومی‌سازی قطعات راه‌اندازی شود و مجموعه ساختار این گروه از نقطه ابتدایی بر پایه سفارشات، طراحی به روش مهندسی معکوس، استعلام ساخت و کنترل کیفیت شکل گرفته است.

به همین منظور شرکت بخشی از تجهیزاتی که امکان ساخت آن در داخل کشور امکان‌پذیر است را در نمایشگاه‌های مختلف معرفی کرده تا با افراد حقیقی و حقوقی که توانایی ساخت و تولید آن را دارند، همکاری کند.

شرکت فولاد خوزستان توانسته است بیش از ۲۵ هزار قطعه و تجهیز مختلف را طی چند دهه و با استفاده از روش‌های مهندسی معکوس و با اتکا بر دانش و توانایی‌های داخلی بومی‌سازی کند.

قطعاتی که در داخل کشور بومی‌سازی می‌شوند صرفه اقتصادی بسیاری را با خود در بردارند. باید دانست هزینه‌هایی که برای ساخت این قطعات و تجهیزات تخصیص داده می‌شود حدود ۴۰ تا ۶۰ درصد از ارزش تامین آن نسبت به خارج کشور کمتر است.

در بخش قطعات مکانیکی موردنیاز شرکت فولاد خوزستان، با اطمینان می‌توان گفت قریب به ۹۸ درصد از این قطعات بومی‌سازی شده است و نیاز به خارج کشور برای تامین این قطعات به‌طور کامل قطع شده است.

یکی از مهم‌ترین راهبردهای شرکت فولاد خوزستان، مشارکت با شرکت‌های دانش‌بنیان، دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و استفاده از محصولات تولیدکنندگان داخلی است.

از همین‌رو همواره در مسیر حمایت از جوانان متعهد و متخصص و طرح‌هایی که به خودکفایی منجر شود، این مجموعه بزرگ صنعتی ثابت قدم ایستاده است.

تجربه موفق برگزاری اولین نمایشگاه بومی‌سازی قطعات، تجهیزات و مواد مصرفی فولاد خوزستان در مرداد ماه ۱۳۹۷، این مجموعه عظیم صنعتی را بر آن داشت که دومین نمایشگاه بومی‌سازی را با هدف شناسایی شرکت‌های توانمند در عرصه طراحی، ساخت و تولید دانش فنی و تکیه بر توان داخلی برگزار نماید.

نمایشگاه بومی‌سازی فرصت مناسبی است برای شناخت و ارائه توانمندی‌های ساخت داخل در بخش تجهیزات، مهندسی، پیمانکاران ساخت، نصب و راه‌اندازی زنجیره فولاد؛ در حقیقت ظرفیت ساخت داخل در این‌گونه رویدادها امکان معرفی و به نمایش گذاشتن دستاوردهای جدید را پیدا می‌کنند.»

آگهی فقدان سند مالکیت

شرکت پگاه نقش جهان با وکالت خانم زیبا فرخ‌زاده ضمن تسلیم دو برگ استشهادیه تصدیق شده اعلام نموده است که سند مالکیت ششدانگ یک دستگاه آپارتمان مسکونی واقع در طبقه ۱۱ بلوک اول سمت شمالشرقی قطعه ٤٥ تفکیکی به مساحت ۱۱۸/۳۷ مترمربع به شماره پلاک ۱۲۱۲۶ فرعی از ۱۵٤ اصلی مفروز و مجزی شده از پلاک ٤٦۳۷ فرعی از اصلی مذکور واقع در اراضی حوزه ثبتی شهرستان کرج ذیل صفحه ٤۹۸ دفتر ۲۷۲۶ و ثبت ۹۰۵۵۳۲ به نام متقاضی ثبت و سند به شماره چاپی ۰۸۲۲۷۶ صادر و تسلیم شد که سند مالکیت به علت سهل‌انگاری مفقود گردیده است لذا تقاضای صدور سند مالکیت المثنی نموده است. لذا مراتب به استناد تبصره یک اصلاحی به ماده ۱۲۰ آئین‌نامه قانون ثبت در یک نوبت آگهی می شود تا چنانچه کسی مدعی وجود سند مالکیت نزد خود و یا انجام معامله نسبت به ملک مذکور باشد از تاریخ این آگهی ظرف مدت ده روز اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت به این اداره تسلیم تا وفق مقررات عمل گردد بدیهی است چنانچه ظرف مدت مقرر اعتراضی واصل نشود و یا در صورت اعتراض اصل سند ارائه نگردد سند مالکیت المثنی طبق مقررات به متقاضی تسلیم خواهد شد.

مسلم مرز آرا، سرپرست اداره ثبت اسناد و املاک ناحیه یک کرج

آگهی مفقودی

برگ سبز و سند خودروی وانت به رنگ آبی_روغنی مدل ۱۳۹۶ به شماره پلاک ۳٤س۲۱۲ ایران ۳۱ به شماره شاسی NAZPL۱٤۰BH۰٤۷۰۱۱۳ و به شماره موتور Z۲٤۷۳۵٤۸٤Z به نام آقای علی بیرانوند مفقود گردیده و از اعتبار ساقط است.

خرم‌آباد

سرمقاله

قابلمه خالی اقتصاد

ادامه از صفحه اول

رونق گرفتن اقتصاد، رابطه سالم با دنیا برمبنای حفظ منافع ملی می‌خواهد که فعلا ما نداریم و روابطمان با دو کشور زورگو برقرار است و آنها هم، همه منافع را برای خودشان می‌خواهند.

برای رونق گرفتن تولید و اقتصاد، امنیت سرمایه‌گذار و سرمایه‌گذاری نیاز است، قانون درست و حسابی نیاز است، نظریه شخصی نیاز نیست.

رونق گرفتن تولید، شرایط ایجاد رفع رانت و رانت‌خوار می‌خواهد، قوانین ماندگار و مدیران با دل و جرات می‌خواهد که ما ظاهرا نمی‌خواهیم یا نمی‌توانیم.

رونق گرفتن بازار پول و سرمایه، فضای سالم، مدیریت کلان و رقابت اقتصادی می‌خواهد که ما نداریم.

برای رونق گرفتن وضعیت اقتصادی، تولید، بازار پول و سرمایه، بورس، صادرات، واردات و آنچه که بتواند به ثروت و رفاه و شرایط مناسب‌تر مردم و جامعه بینجامد نیاز به تفکر دموکراتیک، گفت‌وگو،کسب دانش، ارتباطات داخلی و خارجی و نکات بسیاری دیگر داریم که به آن اشاره کردیم یا باید بکنیم.

فرمایش تنها برای صدای قل‌قل آب در قابلمه خالی، مثل همین آگهی‌های صداوسیما است که از جیب ملت مرتبا برای تبلیغ صدای قابلمه خالی هزینه می‌شود و صدای کسی هم در نمی‌آید که این همه گزارش و گفت‌وگو چه نتیجه‌ای دارد؟

داستان اقتصاد برای گذشته و حال و آینده با قابلمه خالی به جایی نمی‌رسد و از آن پلو خورشت قیمه بادمجان به‌دست نمی‌آید، اما ممکن است مثل قصه ۱۰۰ یورویی، روزگار باز هم بچرخد و بگذرد.

می‌گویند در شهری توریستی در گوشه‌ای از دنیا درست هنگامی که همه در یک شرایط بد اقتصادی و بدهکاری جمعی به‌سر می‌بردند و هر کدام فقط برمبنای اعتبارشان زندگی را گذران می‌کردند و پولی در بساط هیچ‌کس نبود، ناگهان مرد ثروتمندی وارد شهر شد و به تنها هتلی که در آن شهر بود، رفت و یک اسکناس ۱۰۰ یورویی را روی پیشخوان هتل گذاشت و برای بازدید اتاق هتل و انتخاب آن به طبقه بالا رفت.

صاحب هتل اسکناس ۱۰۰ یورویی را برمی‌دارد و به‌سرعت می‌رود و بدهی‌اش به همسایه قصابش را می‌پردازد.

قصاب اسکناس ۱۰۰ یورویی را برمی‌دارد و با عجله سراغ دامداری می‌رود و بدهی خود را به دامدار پرداخت می‌کند.

دامدار اسکناس ۱۰۰ یورویی را با شتاب برای پرداخت بدهی‌اش به شهرداری می‌برد و بابت عوارض ساخت و سازی که انجام داده، می‌پردازد.

حسابدار شهرداری اسکناس را با شتاب به هتل می‌آورد، زیرا هنگامی که چند بازرس از پایتخت به شهرداری این شهر آمده بودند یک شب در این هتل اقامت کرده بودند و شهرداری از این بابت به صاحب هتل بدهکار بود.

حالا دوباره هتلدار اسکناس را روی پیشخوان خود دارد.

در این هنگام توریست ثروتمند پس از بازدید اتاق‌های هتل برمی‌گردد و اسکناس ۱۰۰ یورویی خود را برمی‌دارد و می‌گوید از اتاق‌ها خوشش نیامده و شهر را ترک می‌کند.

در این روند، ظاهرا هیچ کس صاحب پول نشده، اما به‌هر حال شهروندان در این هنگام به‌هم بدهی ندارند و همه بدهی‌های‌شان به یکدیگر را پرداخته و تسویه حساب کرده‌اند.

این تعریف ساده‌ای از اقتصاد قابلمه خالی است که تا بخار شدن آب‌ها، قل‌قل هم می‌کند.

به همین دلیل است که می‌گویند انباشتن ثروت مجاز نیست؛ آن را باید به کار بگیری تا همه چرخ‌های اقتصاد به گردش در آید و همه اجتماع از گردش پول بهره ببرند.

رئیس اتحادیه صنفی توزیع کنندگان، آهن فروشان و آهن‌کار ان استان گیلان:

قوانین غیرشفاف موجب رانت می‌شود

رئیس اتحادیه صنفی توزیع کنندگان، آهن فروشان و آهن کاران استان گیلان گفت: ثبت کد ملی در فاکتور معاملات، تعیین تناژ در معاملات فولادی سامانه جامع تجارت و الزام به داشتن کد نقش نتیجه‌ای جز سردرگمی، بی‌انگیزگی و اتلاف وقت برای فعالان صنفی ندارد و به خروج آنها از این شغل می‌انجامد.

مهرداد طهیری در گفت‌وگو با فولادبان افزود: اخیرا به فروشندگان اعلام کرده‌اند هنگام معاملات شماره کد ملی خریداران در فاکتور و دفاتر ملی ثبت شود و حتی آهن فروشانی که اجناس مورد نیازشان را از همکاران خود خریداری می‌کنند آنها هم باید کد ملی ارائه دهند.

به گفته وی، به نظر می‌رسد اجرای این جزییات موجب سردرگمی فروشندگان و خریداران در هنگام معاملات می‌شود و باعث خروج فعالان از این رسته شغلی خواهد شد. طهیری با انتقاد از تعیین تناژ معاملات فولادی در سامانه جامع تجارت تصریح کرد: اعلام شده اعضای اتحادیه می‌توانند میزان و تناژ مشخصی محصولاتشان را معامله کنند که علت آن مشخص نیست. این درحالی است که وزارت صمت آگاه است بکارگیری مصوبات غیر شفاف بازار را به سمت رانت و واسطه گری می‌کشاند.

رئیس اتحادیه صنفی توزیع کنندگان، آهن فروشان و آهن کاران استان گیلان گفت: تناژ تعیین شده در سامانه جامع تجارت برای معاملات واحدهای صنفی بسیار کم است زیرا فروشندگان آهن موجودی انبارشان بیش از میزان فروششان است. اینکه آهن در انبار ذخیره نند اما نتوانند به فروش برسانند به جز زیان و رکود نتیجه‌ای ندارد.

طهیری افزود: درحال‌حاضر کد نقش فروشندگان هم عاملی بازدارنده برای خرید به میزان دلخواه برای توزیع‌کنندگان از واحدهای تولیدی شده است و چنانچه فروشندگان این کد را نداشته باشد، تولیدکنندگان از فروش جنس به فروشندگان خودداری خواهند کرد.

بازگشت دوباره روح به کالبد هپکو

گروه معدن

هپکو پس از حدود ۱۴ سال دست و پنجه نرم کردن با انواع و اقسام مشکلات، این روزها در پنجاهمین سال تاسیس خود در حال جان گرفتن است.

سر و صدای تولید را می‌توان در کارخانه شنید، کارگران نسبتا راضی هستند هرچند که همگی متفق القول می‌گویند هنوز با تولید اصلی و تحقق ظرفیت اسمی در هپکو فاصله داریم، اما چرخیدن چرخ تولید در این شرکت را همزمان با پنجاه سالگی به فال نیک گرفته‌اند و تاکید می‌کنند که برای اوج گیری مجدد هپکو از هیچ کوششی دریغ نمی‌کنند.

▣ حمایت شویم، به اوج برمی گردیم

به گزارش ایسنا، این روزها هپکو ۵۰ سالگی را تجربه می‌کند و گوش شیطان کَر نشانه‌های بهبود در آن دیده می‌شود. سروصدای دوستداشتنی تولید و جنب و جوش کارگران حسی امیدوارکننده در خصوص این شرکت منتقل می‌کند، حسی که با تمام وجود امیدواریم تقویت شود.

به نظر می‌رسد که تقریبا تمامی خطوط تولید هپکو به جریان افتاده اند، مجید فراهانی سرپرست خط غلتک در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: غلتک یک دستگاه بومی شرکت هپکو است که ۹۰ درصد تولید ان بومی‌سازی شده و در جاده‌سازی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

وی گفت: در ماه اسفند تولید ۱۰ دستگاه غلطک در دستور کار قرار دارد که تاکنون ۵ دستگاه تولید و تحویل شده است و ۵ دستگاه دیگر نیز به زودی تحویل می‌شود، اما توان تولید غلتک در شرکت هپکو بیش از اینهاست، در واقع این شرکت در سال‌های اوج خود سالانه بیش از ۶۰۰ دستگاه غلتک تولید می‌کرده است. متاسفانه کم لطفی‌ها در قبال هپکو باعث بروز چنین شرایطی شد ولی قطعا با حمایت می‌توانیم به اوج بازگردیم.

▣ می توانیم بازار داخل را پوشش دهیم

میثم میرزاخانی یکی از مونتاژکاران شرکت نیز گفت: با توجه به شرایط کنونی مشکلات بسیاری وجود دارد ولی علیرغم همه این چالش‌ها می‌توان سالانه بیش از ۱۰۰ دستگاه بیل مکانیکی تولید کرد.

وی بیان کرد: اگر رونق به هپکو بازگردد به راحتی می‌توان بازار داخلی را پوشش داد و با همین تولیدات ملی نیازی به واردات نخواهیم داشت. تا امروز تولیدات هپکو مورد رضایت مشتریان بوده است و قطعا می‌توان با افزایش تولید و تامین نیاز داخل، رضایتمندی بیشتری را جلب کرد.

هپکو در حالی ۵۰ سالگی خود را شروع می‌کند که پس از افول ۱۰ ساله خود، در طول یک سال اخیر قراردادهای زیادی را امضا کرده است، البته هستند افراد، شرکت‌ها و معدنکارانی که هنوز به توان هپکو باور ندارند، اما ارائه لیستی از تولیدات هپکو در طول یک سال اخیر که در واقع در تاریخ این شرکت سابقه نداشته، باعث شده است که مشتریان یکی پس از دیگری هپکو را بپذیرند و برای رفع نیاز خود به جای دل بستن به واردات به سراغ این غول صنعتی خاورمیانه بیایند.

▣ اجازه نمی‌دهیم خللی در کار به وجود آورد

علیرضا شیخی، مدیر تولید شرکت هپکو به ایسنا گفت: شرکت هپکو با توجه به قابلیت‌های موجود، علاوه بر تولید محصولات اصلی خود که شامل محصولات راهسازی است، بیل و لودر را نیز در دست تولید دارد و پروژه‌های مختلفی را عهده دار می‌شود به طوری که درحال‌حاضر یک پروژه مربوط به فولاد خوزستان را در خط تولید دارد که در واقع کاری های‌تک بوده و با تکیه بر تخصص پرسنل در حال انجام است.

وی افزود: این شرکت در قالب پروژه، محصولات ماشین‌سازی را تولید می‌کند و براساس تخصص مهندسی شرکت و توانمندی تجهیزات در خم کاری، می‌تواند ورق را در ابعاد و ضخامت‌های مختلف رول کند و این توان به هپکو اجازه می‌دهد که پروژه هایی که توان اجرای آن در شرکت‌های دیگر وجود ندارد را به راحتی اجرایی کند.

شیخی تصریح کرد: با سیاست‌های جدید مدیریت عامل، در سال آتی ظرفیت تولید در امر ساخت ماشین‌های راهسازی افزایش می‌یابد و اهتمام مدیریت بر این است که به اصل و اهداف اصلی شرکت که تولید ماشین‌آلات راهسازی است بازگردد و در کنار آن محصولات دیگری نیز تولید شود.

شیخی در خصوص تامین مواد اولیه در شرکت اظهار کرد: قطعا مشکلاتی وجود دارد اما تا به حال با تعامل موفق به تولید و سطح کیفی قابل قبولی رسیده ایم، البته به هرحال با توجه به عدم ثبات قیمت‌ها در تامین مواد اولیه با چالش روبه‌رو هستیم ولی تلاش می‌شود که تامین مواد اولیه تاثیری بر اجرای پروژه‌ها و قراردادها نداشته باشد.

این روزها هپکو با روزهای سخت سال‌های پیش خود قدری فاصله گرفته است. شلوغی خطوط تولید، سر و صداها، جنب و جوش کارگران می‌تواند نویدبخش تکرار روزهای درخشان و طلایی گذشته باشد، فقط امیدواریم حمایت‌ها از هپکو قطع نشود تا این صنعت عظیم و غول خاورمیانه بار دیگر محکم روی پاهای خود بایستد.

▣ آغاز تولید محصولاتی که تولیدشان متوقف شده بود

علی رضا میقانی، قائم مقام مدیرعامل شرکت هپکو در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به پنجاهمین سالگرد تاسیس هپکو، اظهار کرد: اخیرا محصولات جدید شرکت که سال گذشته قول تولید آنها داده شده بود به مشتری تحویل شد که شامل بیل‌های ۲۲ تن زنجیر، لودر ۷ تن معدنی، لودر ۵ تن و بیل لاستیکی می‌شود.

وی با بیان اینکه این محصولات در واقع تولیدات جدید شرکت هستند که سری اول آن رونمایی شد، افزود: خوشبختانه برخی از این محصولات مانند لودر ۷ تن که تولید آن حدود ۱۲ سال در شرکت متوقف شده بود دوباره به خط تولید بازگشته است چراکه مورد نیاز معادن است و در واقع نوع جدیدی از این محصول با بروزرسانی در حال تولید است.

میقانی تصریح کرد: امید است که تا پایان ۱۴۰۰، قطعات تراک‌ها را دریافت کنیم و از ابتدای ۱۴۰۱، تراک معدنی تولید، رونمایی و تحویل مشتری شود و در کنار آن نیز تولید سایر محصولات معدنی مانند بیل‌های ۳۷، ۴۷ و ۷۵ تن در برنامه کاری شرکت قرار دارد.

▣ با همه ظرفیت فعال نیستیم

وی با تاکید بر اینکه شرکت هپکو با تلاش مجموعه پرسنل و تیم مدیریتی موجود وضعیت مناسبی دارد و تولید آغاز شده است، گفت: البته درحال‌حاضر شرکت با تمام توان و ظرفیت فعال نیست و باید با حمایت مسئولان از تمامی ظرفیت شرکت استفاده شود و امیدواریم در سال آتی با ظرفیت بالاتری پیش برویم.

قائم مقام مدیرعامل شرکت هپکو، بیان کرد: به جهت محدودیت‌های بورسی نمی‌توان به صورت دقیق رقم قراردادها را اعلام کرد، اما درحال‌حاضر تولید حدود ۱۵۰ دستگاه در سبد قراردادی موجود است و امید است در سال ۱۴۰۱ با افزایش ظرفیت تولید بتوانیم این رقم را رشد دهیم و قطعا می‌توانیم با رشد حمایت از هپکو، این رقم را به حدود ۶۰۰ دستگاه برسانیم.

▣ صورت مسئله را پاک نکنید

وی گفت: شرکت در شرایط کنونی توان ساخت و تولید سالانه هزار دستگاه انواع ماشین‌آلات را دارد، اما امیدواریم که در سال آینده بتوانیم برای ۶۰ درصد این ظرفیت عقد قرارداد داشته باشیم. در حالت کلی شرکت می‌تواند سالانه سه هزار دستگاه تولید کند، اما امروز با حدود ۳۰ درصد ظرفیت فعال است ولی می‌توان با حمایت از جانب مسئولان ظرفیت فعلی را به ظرفیت واقعی و اسمی هپکو نزدیک کرد. میقانی یکی از الزامات برای رونق تولید در شرکت هپکو را رسیدن به فهم مشترک بین شرکت و مشتریان، مسئولان تصمیم گیر و وزارتخانه‌های مرتبط دانست و گفت: شرکت هپکو یک امکان برای صنعت ماشین‌آلات کشور است، امکانی که در سال‌های دور و گذشته برای آن سرمایه‌گذاری شده است و امروز سیستم و حاکمیت باید از هپکو تولید ماشین‌آلات را بخواهد، اگر امروز گفته می‌شود که هپکو قابلیت تولید ماشین‌آلات را ندارد، باید به دنبال علت بود نه اینکه صورت مسئله را پاک کرد.

▣ هپکو بیت المال است

وی افزود: باید شرایط را مهیا کرد، شرکت هپکو به عنوان یک امکان باید برای کشور ماشین تولید کند، این شرکت یکی از صنایع استراتژیک کشور است و به نوعی می‌تواند با سیستم مهندسی دفاعی کشور مرتبط باشد، همانطور که در بخش‌های عمرانی نقش دارد می‌تواند در پشتیبانی دفاعی کشور به مانند دوران دفاع مقدس نقش اثرگذاری داشته باشد.

قائم مقام مدیرعامل شرکت هپکو تصریح کرد: همان دیدگاهی که مدیریت شرکت نسبت به هپکو دارد، باید مسئولان وزارت صمت نیز چنین دیدگاهی داشته باشند. اگر باوری مشترک شکل گیرد راحت تر می‌توان مسائل را حل کرد. بازار بزرگی در اختیار است، اما این بازار به نوعی برای واردات ماشین‌آلات دست دوم به کشور، حراج شده است، هپکو کالایی را تولید می‌کند که واردات دست دوم آن به کشور آزاد است، اگر این شرایط برای هر صنعت دیگری رقم خورده بود، قطعا امروز چیزی از ان صنعت باقی نمانده بود، اما اگر امروز هپکو تولید می‌کند و رقابت می‌کند، حاکی از آن است که شرکت از بنیان و پشتوانه قوی برخوردار است.

میقانی تاکید کرد: باید قدر هپکو را دانست، نه به این دلیل که من در این جایگاه قرار دارم بلکه به این دلیل که هپکو به عنوان بیت المال در اختیار ماست.

این روزها هپکو باز هم شرایط کودکی نوپا را تجربه می‌کند کودکی که پس از ۱۰ سال در حال ایستادن دوباره روی پای خود است و بیش از هر زمان دیگری حمایت و پشتیبانی می‌خواهد. هنوز زخم عمیق خصوصی‌سازی بر تن هپکو است، نباید اجازه داد واردات ماشین‌آلات دست دوم به کشور بار دیگر تن رنج دیده این غول صنعتی را دوباره زخمی کند.

اخیرا وزیر راه و شهرسازی در جریان سفر به استان مرکزی از کارخانه هپکو اراک بازدید کرد و اظهار کرد: قرارداد هپکو با وزارت راه و شهرسازی، ۶۰ دستگاه گریدر است که هپکو متعهد شد تا حداکثر ۶ ماه آینده این دستگاه‌ها را تحویل دهد.

رستم قاسمی افزود: اگر این تعهد به موقع انجام شود، قراردادهای بعدی نیز منعقد می‌شود.

محمد تیموری، معاون برنامه‌ریزی و عضو هیات عامل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای کشور نیز در حاشیه این بازدید گفت: حدود ۱۰ هزار دستگاه ماشین‌آلات سنگین راهداری با عمر بالای ۲۰ سال در کشور وجود دارد که خیلی از آنها باید نوسازی و تعویض شوند.

وی اظهار کرد: با توجه به شرایطی که هپکو دارد تقریبا جزو نخستین سازمان هایی بودیم که با هپکو وارد قرارداد شدیم. این قرارداد شامل ۵۰ دستگاه گریدر به مبلغ ۲۱۸ میلیارد تومان است که ۵۰ درصد آن نقدی به هپکو پرداخت شده است. معاون برنامه‌ریزی و عضو هیات عامل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای کشور ادامه داد: امیدواریم این قرارداد فتح بابی برای قراردادهای دیگر با هپکو باشد، هپکو یک توانمندی برای کشور است و ما به عنوان یکی از مشتریان عمده هپکو آرزو داریم هپکو به روزهای شکوفایی‌اش در دهه ۸۰ بازگردد. به گفته وی، حدود ۱۰ هزار دستگاه ماشین‌آلات سنگین راهداری با عمر بالای ۲۰ سال در کشور وجود دارد که خیلی از آنها باید نوسازی و تعویض شوند. نیاز کشور سالانه حداقل ۵۰۰ دستگاه ماشین‌آلات سنگین راهداری است که بخشی از آن را هپکو می‌تواند تامین کند و بخشی در فیلد کاری هپکو نیست.

وی عنوان کرد: این سازمان می‌تواند با هپکو قرارداد ۳۰۰ تا ۳۵۰ دستگاهی داشته باشد و امیدواریم این قرارداد ۵۰ دستگاه فتح بابی برای سایر قراردادها باشد. آنچه این مسئولان می‌گویند امیدوارکننده است، اما هپکوی زخم خورده برای انجام تعهداتش نیازمند همکاری همه جانبه مسئولان است. قطعا اگر هپکو حمایت شود، نه تنها نیاز داخل را تامین می‌کند و امنیت شغلی و امنیت اقتصادی را به پرسنل و استان مرکزی کشور هدیه می‌کند، بلکه با توجه به سابقه درخشان خود می‌تواند دوباره در عرصه جهانی سری بالا بیاورد که این اتفاق قطعا قدرت صنعتی کشور را در جهان به نمایش می‌گذارد.

الزام توسعه صنایع فولادی در مناطق پرآب کشور

عضو اتاق بازرگانی ایران با اشاره به اینکه حلقه‌های ابتدایی زنجیره می‌توانند در کنار هم ساخته شوند، گفت: الزامی نیست که کارخانه‌های تولید فولاد در کنار معادن ساخته شوند و بهتر از برای جلوگیری از بحران آب در کشور، صنایع فولادی طرح‌های توسعه‌ای خود را در مناطق پرآب‌تر اجرا کنند.

بهرام شکوری در گفت‌وگو با فولادبان در رابطه با مصرف آب صنایع فولادی کشور گفت: ۲۰ درصد آب مصرفی زنجیره فولاد در صنایع معدنی قرار دارد و ۸۰ درصد دیگر، توسط صنایع فولاد مصرف می‌شود بنابراین، شکی در این مسئله نیست که کارخانه‌های فولادی آب زیادی مصرف می‌کنند.

وی در ادامه تصریح کرد: صنایع معدنی از سنگ آهن تا گندله سن آب کمی استفاده می‌کنند در نتیجه، اصرار بر این است که بخشی از صنایع فولادی در کنار معادن ساخته شوند زیرا ذخایر معدنی، به صورت طبیعی و خدادادی در منطقه‌ای وجود دارند و نمی‌توان آنها را به منطقه دیگری منتقل کرد و الزام بر این است که مواد معدنی را از آن منطقه استخراج کنیم.

عضو اتاق بازرگانی ایران اضافه کرد: ماده معدنی استخراج شده باید ارزش اقتصادی برای حمل داشته باشند و ما اگر بتوانیم محصولات را دانه‌بندی کنیم، برای حمل ارزش اقتصادی پیدا می‌کند در نتیجه، می‌توان کارخانه‌های کنسانتره‌سازی را در نقاطی از کشور تأسیس کرد که در نقاط دورتر، اما نزدیک به آب باشند.

شکوری با اشاره به اینکه تولید کنسانتره نسبت به سایر حلقه‌های زنجیره آب کمتری استفاده می‌کند، گفت: توصیه می‌شود حلقه‌های ابتدایی زنجیره تا گندله به دلیل مصرف کم آب کنار هم ساخته شوند، اما لازم نیست کارخانه‌های تولید فولاد در این مناطق کم‌آب کنار آنها باشند و می‌توانیم کارخانه‌های تولید فولاد را به مناطقی منتقل کنیم که آب بیشتری دارند و با مصرف آب صنایع، مشکلی در آب منطقه به وجود نخواهد آمد. وی ادامه داد: کارخانه‌های فولادی می‌توانند با به‌روز کردن تجهیزات خود، آب‌های مصرفی خود را دوباره استفاده کنند کما اینکه کارخانه‌های فولادی درحال‌حاضر هم چنین اقداماتی را انجام می‌دهند و آب تازه کمتری را استفاده می‌کنند و هر روز هم از فناوری‌های روز دنیا استفاده می‌کنند که این فناوری‌های جدید هم هزینه‌هایی برای کارخانه‌ها دارد.

عضو اتاق بازرگانی ایران تأکید کرد: بهتر است که صنایع فولادی در مناطق کم‌آب دیگر کارخانه را توسعه ندهند و هرچه می‌توانند از فناوری‌های به‌روزتر استفاده کنند تا آب مصرفی خود را دوباره استفاده کنند و از آب شهری کمتری استفاده کنند و علاوه بر این، به مصرف پساب‌های شهری رو آورند تا فشار کمتری به منابع آب کشور وارد شود.

رفع مشکل کارگران بیکار شده معدن ققنوس

سرپرســت معاونت فنی و بهره‌برداری مجتمع به اطلاع رســاند با توجه به نامگذاری امســال مزین به تولید، مانع زدایی‌ها و پشــتیبانی‌ها و دغدغه اشــتغال این عزیزان در ارکان ملی و منطقه‌ای و پیگیری‌های مستمر مجتمع سنگ آهن ســنگان جهت حل مشــکل، با مکاتبه اخیر معاونت محترم معدنی وزارت صنعــت، معدن و تجارت و نیز اداره کل صمت استان خراســان رضوی در تاریخ ۱۴۰۰/۱۲/۵، مبنی بر صدور اجازه برداشــت به نــام ایمیدرو از محدوده ۲۳۸ هکتاری موسوم به سد باطله فولاد سنگان، به زودی از مورخه ۱۴۰۰/۱۲/۱۲ پرسنل بیکار شده، طی یک فرآیند هماهنگ شده با فرمانداری محترم شهرستان خواف جهت دریافت مدارک وتشــکیل پرونده وتعیین گروههای شغلی بمنظــور معرفی به پیمانــکاران مربوطه و اشــتغال فوری به مجتمع معادن ســنگ آهن ســنگان فراخوانده خواهند شد.

به گزارش روابط عمومی مجتمع ســنگ آهن ســنگان، لازم به ذکر اســت مقرر شــده اســت با قید فوریت جهت حل اشــتغال عزیزان، از ظرفیــت ۱۰ درصدی موجود در قرارداد دو پیمانکار الف و ب این مجتمع، در قالب کارهای جدید استفاده شــود و پیمانکاران و پرسنل بیکار شده در معدن ققنــوس ذیل دو پیمانکار این مجتمع مشــغول به فعالیت شوند.

وی خاطر نشــان کرد با توجه بــه هماهنگی‌های انجام شــده به نظر می‌رســد تا پیــش از آغاز امســال، محدوده پلاســری ۲۳۸ هکتاری فعال و این عزیــزان به پیمانکارن مربوطه معرفی و مشغول به کار شوند.

میثم کرمانی افزود: کلیه دســتگاههای نظارتی اســتان، مدیر محترم عالی ایمیدرو و معاونان محترم ایشان نیز طی مکاتبــات مختلف موکدا تاکید به حل فوری این مشــکل داشــته و مدیر محترم مجتمع نیز در این راســتا در اسرع وقت اقــدام به ایجاد کارگروه ویژه‌ای کــرد و این کارگروه بــا صرف نفر ســاعتها کار کارشناســی، جمــع بندی‌های لازم را بــه انجام رســاند و نهایتا منتج بــه ابلاغ ۱۰ درصد افزایش از محل قرارداد دو پیمانکار مجتمع با هماهنگی و همکاری‌های مشــاور محترم مجتمع شد. در این خصوص اخبار تکمیلی در روزهای آتی اطلاع رسانی خواهد شد.

پیامد بی‌ثباتی قوانین در بخش معدن بررسی شد

چراغ سرمایه‌گذاری رو به خاموشی

عکس: آیدا فریدی

ملیکا انصاری

غیرفعــال بودن معادن در تمامی نقاط معدنی کشــور، تبدیل به چالشی اساسی برای نهادهای دولتی متولی این بخش شــده است. بنا بر اعلام بســیاری از مســئولان دولتی، بخــش بزرگی از پهنه‌هــای معدنی اغلــب مناطق کشــور، راکد و غیرفعال اســت. مشــکلات قانونــی در اعطای مجوزهــای بهره‌برداری و ناتوانــی ادامه فعالیت صاحبــان معادن را می‌تــوان از مهم‌ترین دلایل این رکود برشمرد. وضعیت اقتصادی موجود در کشــور سبب شــده بنگاه‌های تجاری و تولیدی شــرایط نابســامان و نامطلوبی را در چند ســال اخیــر تجربه کننــد و بخش معدن نیــز از این قاعده مســتثنا نیســت. بنا بر نظر کارشناسان و فعالان معدنــی، عمده مشــکلات جاری بخش معــدن از رویکرد و نگاه دولت به معادن نشــأت گرفتــه و تصمیم‌ســازی مســئولان متولی این حوزه در ســال‌های اخیر رنگ‌وبوی مانع‌آفرینی داشته است. اســتمرار این نگاه و نحوه مدیریت بخش معدن در چند ســال اخیر ســبب افزایش بــار مشــکلات معدنــکاران شــده و به‌تدریج با گســترش رکود و خاموش شــدن چراغ معادن روبه‌رو شــدیم. تجدیدنظر مســئولان نهادهای دولتــی در تصمیمــات خــود، اصــلاح قوانین آسیب‌آفرین و همچنین رفع بی‌ثباتی و نوسان و فضای فعالیت‌ها مهم‌ترین وظیفه دولت در برابر جامعه صنعتی کشور به شمار می‌رود. از این رو، پرداختن به جزئیات این مسائل و پیامدهایی که در ادامه بــرای بخش معدن به همــراه خواهند داشــت، ضرورت توجه دارد. «روزگارمعدن» در این گــزارش درباره موارد یادشــده و همچنین راهکارهای رفع مشــکلات در سیاســت‌گذاری معدنی، با کارشناسان و فعالان معدنی گفت‌وگو کرده است که در ادامه می‌خوانید:

▣ ضعف در اجرای وظایف

شــهرام شــریعتی، فعــال معدنــی در گفت‌وگــو بــا «روزگارمعــدن» نقــش نهادهــای دولتــی متولی اصلی و رسمی بخش معدن را در توســعه فعالیت‌های این حوزه و ادامه حیات معادن، پررنگ و اساسی بیان کرد. بــه عقیده او، کم‌کاری ســازمان‌های دولتی در این زمینه سبب شده تا معادن به‌ویژه معادن کوچک‌مقیاس، درگیر مشــکلات مهم و بنیادین شــوند. شــریعتی تصریح کــرد: فعالان امــروزه با بســیاری از معضــلات بخش معدن و صنایع معدنی مواجه هســتند کــه اغلب آنها از روند نادرست مدیریت این بخش منشأ می‌گیرد. در تمامی بخش‌های فعالیت‌های معدنی شــاهد این نقایص و خلأهای مدیریتی هستیم. به‌عنوان مثــال، سیاســت‌های کلان اکتشــافات ذخایــر معدنی اشــتباه بوده و برنامه‌ریزی‌های صحیحی در این باره صورت نگرفته اســت. وی ادامه داد: ســازمان زمین‌شناسی و اکتشــافات معدنی که مسئول اصلی انجام فعالیت‌های اکتشافی بخش معدن اســت، فعالیت‌هایی نتیجه‌بخش و با ثمره مناسب تاکنون انجام نداده است. از سوی دیگر، ســازمان ایمیدرو نقــش خــود را به‌عنوان یک ســازمان توســعه‌ای در حوزه معــادن و صنایع معدنی، به‌درســتی ایفــا نکــرده و کوتاهی‌های متعــددی را از ســوی این نهــاد دربــاره انجام فعالیت‌های توســعه‌ای شــاهد بودیم. شریعتی تاکید کرد: این مســائل تنها بخشی از مشکلات رایج بخش معدن اســت که از ایرادات مدیریتی نهادهای دولتی سرچشمه می‌گیرند. با رفع موانع مختلف مانند تامین شــدن منابــع مالی فعالان معدنی یا حتی بهبود روابط بین‌المللی، به دلیل وجود این نقایص مهم دولتی نمی‌توان به توسعه و تداوم فعالیت معادن امیدوار بود.

▣ ضرورت رفع تنش‌های داخلی

شریعتی در ادامه صحبت‌های خود گره واقعی بخــش معدن را سیاســت‌های کلان مدیریتی و اجــرای برنامه‌هــای تدوین شــده معرفی کرد و گفت: با رفــع تنش‌ها و بهبود روابط بین‌المللی، طبیعی اســت شــرایط تجاری و اقتصادی ایران تغییرات مثبتی داشــته باشــند. اما علت اصلی تمامی مشــکلات اقتصــادی و تولیدی کشــور تنش‌هــای سیاســی نیســت و با رفــع نقایص مدیریتی در داخل کشــور تحولی مهم را شاهد خواهیــم بود. پس از رفع تنش‌هــا ارز حاصل از صــادرات مواد معدنی با راحتی بیشــتری انجام خواهد شــد. ماشــین‌آلات و تجهیــزات به روز معدنی را در شــرایط بهتــری وارد خواهیم کرد و دیگــر مشــکلات مربــوط به تجارت با ســایر کشــورها رفع خواهد شد. این فعال معدنی ادامه داد: تسهیلات ایجادشده پس از افزایش تبادلات تجاری با جهان، به تبع شرایط اقتصادی فعالان معدنی به‌ویژه بخش خصوصی را تحت تاثیر قرار خواهد داد. امــا مهم‌ترین گره‌های بخش معدن و صنایع معدنی تنهــا منحصر به روابط خارجی نیســت که انتظار داشته باشــیم با واردات ارز و چنیــن مواردی، توســعه معــادن به‌طور قطعی رخ دهد. مشــکلات قانونی داخلــی موجود نیز سبب شــده جذابیت ســرمایه‌گذاری در تمامی بخش‌هــای اقتصــادی و تولیــدی ایــران برای سرمایه‌گذاران خارجی از بین برود.

> حتی با رفع موانع مختلفی مانند مشکل تامین منابع مالی فعالان معدنی یا بهبود روابط بین‌المللی، به دلیل نقص در مدیریت دولتی نمی‌توان به توسعه و تداوم فعالیت معادن امیدوار بود

▣ از بین رفتن ثبات در فعالیت معدنی

شــریعتی بســتر امــن و باثبــات را ضامــن ورود ســرمایه‌های خارجــی و افزایــش تمایــل ســرمایه‌گذاران داخلی برای انجــام فعالیت‌های اقتصــادی و تولیدی عنوان کــرد. او عقیده دارد دولت وظیفه ایجاد بســترهای امــن برای ورود ســرمایه‌ها و فعالیــت معــادن را دارد. این فعال معدنــی توضیح داد: از نظر فعالان اقتصاد، ایران جزو یکی از کشورهای پرریسک و ناایمن از نظر شــرایط اقتصادی و ســرمایه‌گذاری است. هم از نظر موقعیت جغرافیایی واقع شده و هم از لحاظ ثبات قوانیــن اقتصادی، ایران جزو کشــورهای مناســب ورود سرمایه به شــمار نمی‌رود. از این رو، شــرکت‌های خصوصی بین‌المللی یا رغبتی برای ســرمایه‌گذاری در فعالیت‌های اقتصادی و تولیدی در ایران ندارند یا با محافظه‌کاری بسیار زیــاد، پس از دریافت تضامین بزرگ و اساســی راضی به حضور می‌شوند. این فعال معدنی ادامه داد: در ســال‌های اخیر با تغییرات مکرر قوانین و مقررات تولیدی و صنعتــی مواجه بودیم. این موضوع ســبب شــده ضمن از بیــن رفتن ثبات فعالیــت معدنکاران و صنعتگران، ســرمایه‌ها از معادن خارج شــوند. از ایــن رو، باید تاکید کرد نقایــص مهم در سیاســت‌های کلان و مدیریتی بخش معــدن، عامل اصلــی خروج ســرمایه از فعالیت‌های معدنی اســت. این خروج سرمایه‌ها در ادامــه منجــر بــه شــکل‌گیری بســیاری از مشــکلات مالی برای فعالیت معادن خواهد شد. شریعتی خاطرنشان کرد: به دلیل اهمیت بالای رویکرد نهادهــای دولتی در تبیین روند فعالیت معادن و همچنین اتصال زنجیروار این مباحث به یکدیگر، همواره فعالان معدنی بر اصلاح برنامه‌ها و ثبات فضای فعالیت اقتصادی و تولیدی تاکید دارند.

▣ افزایش هزینه‌های معدنکاری

کامران وکیل، دبیر اتحادیه تولیدکننــدگان و صادرکننــدگان محصولات معدنی ایران در گفت‌وگو با «روزگارمعــدن» وضــع محدودیت‌هــای مختلــف مالــی و قانونــی را پیامــد نگاه غلــط دولت به معدنکاری دانست. او شکل‌گیری چنین بستری را عامل اصلی بی‌ثباتی فعالیت‌های بخش معدن عنوان و شرایط را مناســب تداوم حیات معادن توصیف کــرد. این فعال معدنی توضیح داد: طی ســال‌های اخیــر فعالیــت معــادن همــواره با ممنوعیت‌ها و محدودیت‌هــای متعددی همراه بــوده اســت. افزایــش فشــارهای مالــی برای معدنکاری و سایر تعاملات تجاری مانند صادرات از جملــه محدودیت‌هایی اســت کــه برخی از معــادن را زمین‌گیــر کــرده اســت. افزایــش چندبرابری حقوق دولتی معادن، لغو معافیت‌های مالیات بر صادرات مواد معدنی و سایر هزینه‌های تحمیل‌شده از ســوی دولت به صاحبان معادن، شرایط فعالیت را با چالش و نوسانات زیادی برای فعــالان این حوزه همراه کرده اســت. این فعال معدنــی ادامــه داد: مبالغ در نظر گرفته شــده به‌عنوان عوارض صادراتی و حقوق دولتی معادن، در طول سال دچار تحولات مختلف شده و اغلب شــاهد افزایش مداوم و مســتمر آنها هســتیم. هرچند در برخی موارد ممکن اســت مالیات بر صادرات تعداد محدودی از مواد معدنی برداشته شــود اما پس از مدت کوتاهی مجدد شرایط به روال سابق بازمی‌گردد. می‌توان گفت مالیات بر صادرات بخش معدن، یکی از هزینه‌های مهمی اســت که بــا افزایــش آن، فشــار بیشــتری بر معدنــکاران و فعــالان معدنــی و تجــاری وارد می‌شود.

▣ سرعت‌گیر توسعه معادن

وکیل ضمن گلایه از سنگین بودن هزینه‌های وضع‌شده برای فعالیت بخش معدن، این شرایط را به‌عنــوان ســرعت‌گیر بــرای توســعه معادن توصیف کرد و گفت: تا پیش از این مالیات فقط بر صادرات حلقه اول فرآوری بود؛ به این معنا که صادرات مواد خام یا مواد استخراجی از معادن به صورت مستقیم، مشمول مالیات می‌شد. اما طی مــدت اخیر بر تمامی حلقه‌هــای فرآوری و کل تولیدات زنجیره بخش معدن مالیات وضع شده و مهم‌ترین اثر این موضوع را می‌توان در کاهش میــزان صــادرات بخــش معدن مشــاهده کرد. کاهش درآمد حاصل از صادرات، افزایش حقوق دولتــی معادن در کنار دیگر هزینه‌های جاری و تورم‌های معمول ســبب شــده معدنکاری بیش از حد پرهزینه شــود و ریسک سرمایه‌گذاری‌ها افزایش یابد. این فعال معدنی تاکید کرد: افزایش چشــمگیر هزینه‌هــای معدنــکاری را می‌توان یکــی از دلایــل اصلــی تعطیلی معــادن و عدم رغبت فعالان معدنی بــرای انجام معدنکاری در عرصه‌های معدنی عنوان کرد. از این رو، تا زمانی که دولت به وضع این دست از قوانین خود ادامه دهــد و عامل اصلی افزایــش هزینه‌ها و کاهش درآمدها برای بخش معدن شود، نمی‌توان اجرای طرح‌های احیا و فعال‌ســازی معادن را مثمرثمر خواند.

▣ هزینه فرسودگی تجهیزات

دبیر اتحادیــه تولیدکنندگان و صادرکنندگان محصــولات معدنی ایــران در ادامه صحبت‌های خــود وجود عــوارض و مالیات‌هــای مربوطه را توجیه‌ناپذیــر عنــوان کرد. وکیــل همچنین به دیگر مشــکلات مالی ایجادشــده بــرای فعالان بخش معــدن و معدنکاران اشــاره کرد و گفت: غیر از مالیات بــر فعالیت‌های صادراتی، عوارض ســنگین برای واردات ماشین‌آلات معدنی نیز از دیگــر هزینه‌های تحمیلی دولــت به معدنکاران اســت. نیازی به توضیح نیســت که معادن فقط بــا ماشــین‌آلات و تجهیزات مناسب می‌توانند فعال باشند و بخش معدن کشور ما مدت‌هاست با مشکل نبود دستگاه‌های معدنی مواجه است.

عــوارض واردات تجهیــزات در کنــار دیگــر محدودیت‌هــای ورود این ماشــین‌آلات ســبب شــده هزینه‌های معدنکاری روزبــه‌روز افزایش یابد. این فعال معدنی ادامه داد: تعداد محدودی تجهیــزات معدنــی درحال‌حاضر فعــال بوده و همین تعداد نیز کارآیی مناســبی ندارند چراکه همه فرسوده و مســتهلک بوده و تنها هزینه به معدنکاران تحمیــل می‌کنند. علاوه‌بر مســائل گفته شــده، افزایش بی‌برنامه و بدون ســاز کار حقــوق دولتی معادن نیــز از دیگر فشــارهای مالــی بر دوش فعالان معدنی اســت. در ابتدای بحث هم گفته شــد این حقوق دولتی ســالانه بدون منطق و روند کارشناســی شــده افزایش چندبرابــری داشــته و همین موضوع بســیاری از معــادن را به‌ویــژه معــادن کوچک‌مقیاس به تعطیلی کشانده است.

▣ ناتوانی در برنامه‌ریزی‌های بلندمدت

دبیر اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان محصولات معدنی ایــران در ادامه صحبت‌های خود مهم‌ترین پیامد نبود ثبات در وضع قوانین و ابلاغ بخشنامه‌های مربوط به مسائل اقتصادی و مالی معــادن را ناتوانی فعــالان بخش معدن در برنامه‌ریزی‌هــای آینده معرفــی کرد. وکیل توضیح داد: غیر از مســئله افزایش فشــار مالی بــر معدنــکاران، مهم‌ترین ایرادی کــه بر وضع این نوع عوارض مطرح می‌شــود، بی‌ثبات‌سازی فعالیــت بخش معدن اســت. فعــالان معدنی و اقتصــادی نمی‌توانند برای معادن خود یا به‌طور کلی وضعیت بخش معدن، یک طرح توزیع فنی اقتصــادی حتی برای کوتاه‌مــدت تنظیم کنند چراکــه هزینه‌هــای فعالیت‌هــای معدنی برای ســال آینده مشخص نیست. هیچ کس نمی‌داند دولــت چــه تصمیمــی را دربــاره مالیات‌های صادراتی یا میزان افزایــش حقوق دولتی اتخاذ خواهــد کرد. این بلاتکلیفی و ســردرگمی یکی از مــوارد مهمی اســت که امکان توســعه را از معادن ایران ســلب کرده است و به همین دلیل نمی‌توان بی‌ثباتی امروزه بخش معدن را مسئله کم‌اهمیتــی تصور کرد. این فعــال معدنی ادامه داد: در تمامی مشــاغل طرح توزیع اقتصادی به منظــور پیش‌بینی‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت و همچنیــن تدوین اهداف و اســتراتژی‌های مهم و کاربردی تدوین می‌شــود اما در بخش معدن این امــکان برای فعالان معدنــی وجود ندارد و تصمیمــات دولت را می‌توان مســبب اصلی آن دانست. به‌طور کلی می‌توان گفت نبود فاکتور و چارچوب مشــخص برای تصمیم‌سازی نهادهای دولتــی بــرای بخش معــدن منجر بــه افزایش هزینه‌هــای معدنکاری، بلاتکلیفــی فعالان این حوزه و همچنین ناهموار شــدن مسیر توسعه و پیشرفت معادن شده است.

▣ سخن پایانی

بازنگــری در قوانین و رویکرد در پیش گرفته شده توســط نهادهای دولتی نیز نیازمند توجه ویــژه رئیــس دولت به‌عنــوان جایگاه نخســت نهادهــای دولتــی به بخــش معــدن و صنایع معدنی اســت و در آینده انتظار می‌رود شــاهد راهکارهایی در جهت رفع محدودیت‌هایی که بر سر راه رونق معادن قرار گرفته‌اند، باشیم.

یادداشت

تامین مالی معادن را کد در اولویت باشد

سیدرضا عظیمی
مجری طرح احیا، فعال‌سازی و توسعه معادن کوچک سازمان ایمیدرو

یکی از مــواردی که همواره عامــل اصلی رکود معادن نام برده می‌شــود، مســائل مالی اســت. بنا بر بررســی‌های انجام‌شــده بســیاری از معادن به دلیل نبود منابع مالی مناســب تعطیل شده‌اند. از ایــن رو، باید به روند تامین ســرمایه بخش معدن برای تــداوم فعالیــت توجه ویژه داشــت. ماهیت طرح احیا، فعال‌ســازی و توسعه معادن کوچک به صورت برقراری ارتباط بین معادن دارای مشــکل تامین منابع مالی و ســرمایه‌گذاران متقاضی است؛ به عبارتی ســازمان ایمیدرو نقش واصل و واســط را میان معدنکاران و ســرمایه‌گذاران بازی می‌کند؛ بنابرایــن این ســازمان خود به‌طور مســتقیم وارد مباحــث ســرمایه‌گذاری بر بخش معدن نشــده و رویکردهــای حمایتی دیگری برای تامین مســائل مالی معدنکاران در نظر می‌گیرد. دارا بودن امکانات مالی مناســب را از مهم‌ترین ویژگی سرمایه‌گذاران متقاضــی برای ورود بــه فعالیت‌های بخش معدن اســت. ایمیدرو فرآیندی مشــابه دستورالعمل‌های موجود در قانون که از سوی وزارت صنعت، معدن و تجــارت بــرای انتخــاب فعالان معدنــی تدوین شــده، در نظر گرفته است. براســاس این فرآیند، صلاحیت‌های فنی و مالی متقاضیان سرمایه‌گذاری بر معادن بررسی شــده و درباره آنها تصمیم‌گیری می‌شــود. باید بر این نکته تاکید کرد که صلاحیت مالــی متقاضیــان بیــش از صلاحیت فنــی مورد توجه ســازمان نوسازی و توســعه معادن است. در این مدت چندیــن فراخوان عمومــی برای جذب ســرمایه‌گذاران واجد شــرایط در بخــش معدن از سوی ســازمان ایمیدرو اعلام شــد. می‌توان گفت مســیر ورود بــه ســرمایه‌گذاری‌های بخش معدن برای تمامی افراد باز بوده و مانعی در این راه وجود ندارد. همان‌طور که در ابتدا گفته شــد، براســاس آمارهای به دســت آمده از بررسی وضعیت معادن غیرفعال، اغلب معادن کوچک و متوسط‌مقیاس به دلیل نداشتن منابع مالی مناسب راکد شده‌اند. این یکی از مهم‌ترین دلایلی اســت که ایمیدرو تمرکز و توجه بر صلاحیت مناســب مــال افراد متقاضی فعالیت در معــادن دارد. اما ایمیــدرو تنها واصل نبــوده و با بودجه‌های در دســت خود برای تامین زیرســاخت‌های ضــروری فعالیت معــادن تلاش می‌کنــد. تاکنون بیش از ۱۰۰ میلیارد تومان برای تامین زیرساخت معادن از سوی سازمان نوسازی و توسعه معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) در نظر گرفته شــده که این مبلغ در آینده متناسب با نتایج به‌دســت آمده از شرایط معادن کشور، تغییر خواهد داشــت. زیرســاخت‌های مورد نیاز فعالیت معدنی شــامل برق‌کشی و مهیاســازی بسترهای حمل‌ونقل مانند جاده‌ســازی برای معادن اســت. ایمیدرو برای تامین این نوع زیرساخت‌ها به معادن کمک مالی کرده و بخشی از آن را برای معادنی که به دلیل مشکل مالی قادر به ادامه فعالیت نیستند یا متروکه شده‌اند، به دلیل فعال‌سازی مجدد فراهم خواهــد کرد. امــا باید توجه کرد پیــش از در نظر گرفتن زیرســاخت‌ها از سوی ایمیدرو برای معادن غیرفعال، بررســی‌های کارشناســی مبنی‌بر کسب اطلاعــات از وضعیت هر معدن صورت می‌گیرد. به عبارت دیگر، زیرســاخت‌های یادشده برای تمامی معادن اجرایی نشــده و براساس موقعیت و شرایط هر معدن، این زیرســاخت‌ها از نظر کمیت و زمان اختصاص متفــاوت خواهند بود. از این رو، در ابتدا ســازمان‌های صنعت، معدن و تجارت اســتان‌ها و دیگــر نهادهایی که از وضعیــت معادن هر منطقه اطــلاع دارنــد، اطلاعات معادن غیرفعــال را اعلام می‌کنند و ســپس ایمیــدرو وارد فاز مطالعاتی کار می‌شود. در این فاز ایمیدرو مطالعات و بررسی‌هایی در زمینه وضعیت معادن معرفی شده انجام می‌دهد تا ابعاد و جزئیات شرایط و نیاز هر معدن مشخص شود. در این بررسی مواردی از جمله شرایط کاری معادن، اســتفاده از بودجه استانی معدن مورد نظر بــرای فعالیــت و توانایی مالی متولــی آن در نظر گرفته می‌شــود. پس از آن برحســب ویژگی‌های به‌دســت آمده، معادن برای تخصیص تســهیلات اولویت‌بندی می‌شوند چراکه وضعیت و شرایط هر معدن تعیین‌کننده ابعاد هزینه‌های فعال‌ســازی و نیازهای زیرساختی است و بنا برا اطلاعات به‌دست آمده می‌تــوان برای تامین مایحتــاج مالی معادن برنامه‌ریزی مناســب داشت؛ بنابراین این بررسی‌ها از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

روزگار معدن

صنایع فلزی و غیرفلزی

۴ یکشنبه
۲۲ اسفند ۱۴۰۰
۱۰ شعبان ۱۴۴۳
۱۳ مارس ۲۰۲۲
سال چهارم ● شماره ۸۰۷

رئیس اتحادیه ذوب آهن افغانستان:

تجارت آهن میان ایران و افغانستان قانونی شود

بعد از تحولات سیاسی اخیر و تحریم‌های امریکا و جامعه جهانی علیه حکومت طالبان در افغانستان اقتصاد و صنعت این کشور با چالش‌های جدی مواجه شد، به گفته تاجران و سرمایه داران افغانستان نیاز است تا در این شرایط کشورهای همسایه افغانستان به یاری تاجران افغان شتافته تا از فشار تحریم‌های کشورهای غربی برعلیه افغانستان کاسته شود. صنعت ذوب آهن یکی از این صنایع است که به گفته پیشکسوتان این صنعت نیاز به همکاری‌های بین‌المللی دارد. نصیر احمد رشتیا، رئیس اجراییه اتحادیه کارخانجات ذوب آهن افغانستان در این رابطه می گوید باید سهولت هایی در قسمت تجارت آهن بین ایران و افغانستان ایجاد شود و در قدم اول تجارت آهن بین دو کشور قانونی شود. به گفته این تاجر افغان، افغانستان فرصت‌های خوب تجارتی را با کشورهای همسایه به ویژه جمهوری اسلامی ایران دارد. به گفته رشتیا روابط حسنه دولت، مردم و تجار افغانستان با جمهوری اسلامی ایران نسبت به گذشته قوی و دوستانه شده است. این کارشناس اقتصادی افغان می گوید تجار افغانستان به صادرات و واردات کالا با ایران ضرورت دارند و این می تواند از اهداف بسیار خوب بین دو طرف باشد. به گفته رشتیا تاجران آهن افغانستان خواهان قانونی شدن تجارت آهن بر اساس استانداردها و معیارهای بین‌المللی بین دو کشور هستند و این موضوع می تواند به نفع هر دو کشور تمام شود. رشتیا می گوید هرچقدر که ایران مصمم به تجارت قانونی و استاندارد با افغانستان باشد به همان میزان تاجران افغانستان می توانند در بازارهای جهانی رقابت کنند. به گفته رشتیا کارخانه داران ذوب آهن افغانستان خواهان آموزش نیروهای خود با همکاری متخصصین ایرانی هستند. رئیس اجرایی کارخانجات ذوب آهن افغانستان خاطرنشان ساخت؛ ایران می تواند در قسمت استخراج معادن در شراکت با بخش ذوب آهن افغانستان آهن را از معادن افغانستان استخراج کنند و این موضوع باعث ایجاد اشتغال در افغانستان و از سویی مستحکم شدن روابط تجاری بین دو کشور شود.

خام فروشی سنگ‌های قیمتی در نبود حمایت دولت

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

خام فروشی سنگ‌های قیمتی یکی از فرصت‌های بکر اقتصادی کشور است که در سایه نبود حمایت‌های دولتی درحال جریان است. نبود حمایت‌هایی که نه تنها سبب تعطیلی کارگاه‌های تولیدی و دریغ فرصت کسب و کار می‌شود، ارز آوری فراوان برای کشور را نیز سلب می‌کند. از آن سو شاهد هستیم در کشور منابع و معادن گوناگون برای سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی وجود دارد که می‌تواند در بازارهای جهانی جایگاه ویژه داشته باشد. اما نبود قوانین حمایتی در کنار واردات بی‌رویه و خام فروشی، نه تنها حضور کشور در بازارهای جهانی را سلب کرده بلکه سود فراوانی را شامل حال کشورهای دیگر به دلیل فرآوری و تراش کرده است. درهمین زمینه تحلیل بازار با حسین آقازاده، کارشناس ارشد زمین شناسی شاخه اقتصاد با گرایش جواهرات گفت وگو کرده است که در ادامه می خوانید.

◉ باتوجه به اینکه کشور از ذخایر معدنی سنگ‌ها و فلزات گران بها مناسب برخوردار است، آیا این ذخایر در جهان ثبت شدند؟

بارها شنیدیم که می گویند ایران کشور غنی است، در دنیا ایران را مانند بهشت می‌دانند. در زمینه ذخایر معدنی سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی، ساختمانی و کانی‌ها ظرفیت قابل توجهی برای صنایع در کشور وجود دارد. باتوجه به تغییر نوع بافت زمین در کشور تنوع سنگ‌ها زیاد است، اما اینکه این ظرفیت چقدر در زندگی مردم تاثیر گذاشته، هنر ما است. ایران در زمینه ذخایر معدنی دسته‌های مختلفی دارد، در رشته جواهرات و کانی‌های قیمتی و نیمه قیمتی در دنیا رده متوسط را دارد. به عنوان مثال در فیروزه شناخته شده است، لذا برای ثبت آن نتوانستیم اقدام کنیم. بنابراین لازم است که این ضعف‌ها رفع شود و رفع آن نیز نیازمند دلسوزی مسئولانه است، جایگاه گرفتنی است و باید خودمان را به دنیا معرفی کنیم.

◉ اکنون به چه شیوه‌ای سنگ‌ها و فلزات گران بها معدنی را به بازارهای جهانی عرضه می‌کنیم؟

تمام بازارهای جهانی نسبت به ظرفیت‌های موجود در کشور مطلع هستند و اینکه تمام محصولات را به بازارهای جهانی عرضه نمی کنیم، جای تاسف دارد. آنچه که ظرفیت معادن گرانبها به بازارهای جهانی عرضه می‌شود، به صورت خام فروشی است. مشتری خارجی سنگ با ارزش را به صورت خام خریداری می کند، این موضوع سبب می‌شود کارگران، کارخانه داران و صنایع وابسته مشاغل و فعالیت خود را از دست دهند. زیرا سنگ‌ها به صورت خام فروشی عرضه می‌شود و باید برای مقابله با این موضوع تدبیری اندیشیده شود.

◉ آیا در بحث سنگ‌های قیمتی قاچاق نیز وجود دارد؟

سنگ محصول کوچکی نیست که به سادگی قاچاق شود، اما اکنون از طریق گمرک و قاچاق در حال خروج از کشور است. حیف است که به خاطر قوانین دست و پاگیر برای تولید در کشور با وجود کارگر ماهر و کارفرمای دلسوز، هزینه تولید بالا برود و هیچکس جرات نکند سمت تولید برود، این مسئله سبب فساد خواهد شد.

◉ برای بهبود تولید و افزایش بازار هدف باید چه تدابیری در کشور اتخاذ شود؟

تسهیل قوانین راهگشای رونق تولید خواهد بود، محصول ایرانی باید به راحتی صادر شود تا ارز آوری را به دنبال داشته باشد. نه اینکه سنگ خام از همدان خارج شود و سپس تراش خورده به ایران بازگردد و تولیدکننده ایرانی که دیگر توان تولید ندارد آن را از یک تاجر که بدون پرداخت هزینه گمرک و به صورت قاچاق وارد کرده، خریداری کند. این مسئله برای مردم و دولت دوسر ضرر است. اگر این مشکل حل شود انقلاب بزرگی شکل خواهد گرفت و مردم می‌توانند روزی خود را از منابع طبیعی به‌دست بیاورند. سنگ هایی که به صورت خام از ایران خارج می‌شود ارزشی بالاتر از طلا دارد، زیرا نیروی کار به دنبال آن خیلی چیزها را در حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی از دست می‌دهیم.ارزش افزوده سنگ‌ها بین ۵۰۰ تا سه هزار درصد و برخی از سنگ‌ها تا ۵۰ هزار برابر هم معامله می‌شود. سنگ‌های جواهری بعد از تراش دیگر قابل قیمت‌گذاری نیست

◉ به مسئله خام فروشی اشاره کردید، سنگ‌های که از کشور صادر می‌شود با چه ارزش افزوده‌ای مجدد وارد کشور می‌شود؟

اکنون در حال آموزش حکاکی با اسید هستم تا جوانان پس از آموختن وارد بازار کار شوند، اما یک جوان وقتی می‌خواهد کسب و کار خود را راه‌اندازی کند با گرانی مواد اولیه و دستگاه‌ها مواجه می‌شود. البته با یک قوانین ساده مانند چین و تایلند که با سنگ ایران سر و کار دارند و چندان توجهی به فرآوری آن ندارند، با ارزش افزوده فراوان آن را به کشور صادر می‌کنند. بنابراین با این شیوه می‌توان مشکلات مذکور را حل کرد. گفتنی است که ارزش افزوده سنگ‌ها بین ۵۰۰ تا سه هزار درصد و برخی از سنگ‌ها تا ۵۰ هزار برابر هم معامله می‌شود. سنگ‌های جواهری بعد از تراش دیگر قابل قیمت‌گذاری نیست.

◉ به بحث ارزش افزوده بالا سنگ‌های قیمتی اشاره کردید، برای توسعه این صنعت به چه حمایت‌های از سوی دولت نیاز دارید؟

ابتدا باید گفت برخی از مدل سنگ‌های قیمتی آن قدر زیبا است که تحت عنوان زمرد خرید و فروش می‌شود، همه این سنگ‌ها را می‌توان داخل کشور تراش دهیم و ارز آوری کنیم، درخواست زیادی از دولت نداریم، بارها اعلام کردیم یک بستر را آماده کند که تولیدکننده در شرایط مناسب تولید و مالیات پرداخت کند. گاهی اوقات قوانین خوبی داریم اما به درستی اجرا نمی‌شود، مثلا در هنگام مالیات می‌گویند صنایع دستی از پرداخت آن معاف هستند. اما اداره مالیات ما را جز صنایع دستی محسوب نمی‌کند، انگشت‌های فعالان این صنعت بابت تراش آسیب دیده پس صنایع دستی چیست؟ می‌گویند اگر مالیات ندهید باید تعطیل کنید، اما نمی‌گویند راه کار دارد.

◉ کرونا چه تاثیری در فعالیت صنف شما داشته و به نظر شما برای ورود علاقه‌مندان به این حوزه با چه چالش‌های مواجه می‌شوند؟

شیوع کرونا به خاطر فشارهای بیمه و افزایش نرخ آب، برق و گاز در کنار چالش‌های اقتصادی فراوان تولیدکنندگان را با مشکلات عدیده و تعطیلی کارگاه‌ها مواجه کرده است. خوشبختانه افرادی که وارد این حوزه می‌شوند، جوان هایی با قدرت ریسک هستند. اما تحمل جوانان کم است و زمانی که ضربه بخورند دیگر از این صنعت می‌روند، لذا علاقمندیم قشر جوان بیشتر مورد توجه قرار بگیرند تا کارگاهی راه‌اندازی و سپس آن را به کارخانه تبدیل کنند.

◉ گاهی شنیده می‌شود که سنگ‌های قیمتی در بازار کشور تقلبی هستند، این مسئله صحت دارد؟

جنس‌های تولیدی در ایران تقلبی نیست، می‌توان گفت دلیل این موضوع عدم فن‌آوری مناسب برای محصولات است که آموزش داده نشده است. اما حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد محصولات وارداتی از رزین پلی استر و مواد شیمیایی به اسم سنگ وارد کشور می‌شود. تجار بدون آگاهی یا با آگاهی برای کسب سود بیشتر و مشتریان به دلیل عدم شناخت اقدام به خریداری می‌کنند. اگر جلوی واردات بی‌رویه و آن هم بدون پرداخت گمرک گرفته شود، کارگاه‌ها جان خواهند گرفت و می‌توانند آثاری اصیل و با شناسنامه تولید کنند.

فولادسازان به خرید مواد معدنی ارزان عادت کرده‌اند

اصلاح نرخ محصولات زنجیره فولاد اقدامی است که در دستور کار وزارت صمت به منظور حذف رانت و رشد متوازن زنجیره قرار دارد اما در این میان بخش‌های مختلف زنجیره که قرار است مواد اولیه آنها به دور از رویکرد دستوری گذشته و با قیمت‌های واقعی به فروش برسد، معترض شده اند؛ در این زمینه نایب رئیس انجمن سنگ آهن اعلام می کند که با وجود عرضه محصولات معدنی در بورس و حرکت قیمت‌ها به سمت واقعی شدن، اما فولادسازان به خرید مواد اولیه ارزان عادت کرده‌اند. علی صفریان، نایب رئیس انجمن سنگ آهن در گفت‌وگو با تسنیم اظهارکرد: محصولات معدنی باوجود عرضه در بورس هنوز با قیمت‌های جهانی فاصله زیادی دارند تا حدی که همچنان می‌توان گفت مواد معدنی با قیمت‌های یارانه‌ای و ارزان به‌دست فولادسازان می‌رسد؛ به عبارت ساده تر اعتراض فولادی‌ها نسبت به نرخ مواد معدنی در شرایطی است که نرخ‌های واقعی بسیار بالاتر از قیمت‌های عرضه شده در بازار است. وی افزود: باوجودآنکه نرخ مواد معدنی پس از عرضه در بورس افزایش یافته و به سمت واقعی شدن حرکت کرده است اما نسبت قیمتی که محصولات معدنی در ایران با شمش فولاد دارد با نسبت قیمتی که این کالا در دنیا دارد فاصله زیادی دارد.

▣ فقط صنایع معدنی تحت فشار قیمت‌های دستوری هستند

صفریان معتقد است: چرا فشار قیمتی فقط باید به معدن کاران وارد شود. در سال‌های گذشته فقط صنایع معدنی تحت فشار قیمت‌های دستوری بوده‌اند درحالی که در تمام این سال‌ها فولادسازان با قیمت‌های مبتنی بر نرخ‌های جهانی تولیدات خود را فروخته‌اند. او بیان کرد: درست است که معادن جزو انفال هستند اما اولاً به دولت بهره مالکانه پرداخت می‌کنند و ثانیاً هزینه‌های معدن داری به قدری بالاست که سرمایه‌گذاری در این حوزه عملاً خارج از صرفه اقتصادی شده است. صفریان افزود: قبلاً معادن در سطح کشف می‌شد و هزینه برداشت از سطح نیز چندان زیاد نبود اما امروز اغلب این معادن رو به اتمام است و باید برای برداشت به عمق رفت. این کار نیز هزینه‌های بسیار زیادی دارد که با گذشته قابل مقایسه نیست.

▣ کاهش شدید انگیزه سرمایه‌گذاری در بخش معدن

نایب رئیس انجمن سنگ آهن اظهار کرد: علاوه بر آن هزینه‌های اکتشاف نیز زیاد شده چون دیگر به راحتی نمی‌توان معادن را کشف کرد و باید هزینه‌های زیادی برای کشف معادن جدید متحمل شوند. این در حالی است که محصولات استخراج شده با هزینه‌های بالا را معدن کار مجبور است با قیمت‌های نازل در بازار عرضه کند. همه این مسائل باعث شده انگیزه برای سرمایه‌گذاری در این بخش کاهش شدیدی داشته باشد. او متذکر شد: معدن داری کار بسیار پرهزینه‌ای است و اگر صاحبان تولید در این بخش نتوانند محصولاتشان را با یک حاشیه سود منطقی به فروش برسانند به طور حتم برای ادامه فعالیت دچار مشکل خواهند شد. صفریان اضافه کرد: درحال‌حاضر حتی با افزایش نرخ محصولات معدنی در بورس، بازهم نسبت نرخ گندله، کنسانتره و شمش در مقایسه با نسبت قیمتی که در جهان وجود دارد بسیار ناعادلانه تر است. بنابراین امروز باوجودآنکه فولادسازان نسبت به افزایش قیمت‌ها اعتراض دارند ولی نرخ‌های واقعی بسیار بالاتر از قیمت‌های عرضه شده در بازار است. به گفته او این اجحاف قیمتی که برای صنایع معدنی اتفاق می‌افتد باعث افت تولید در سال‌های آینده خواهد شد و قطعاً فولادسازان در آینده از این محل متضرر خواهند شد چراکه ناگزیرند محصولات وارداتی با قیمت‌های چند برابر را خریداری کنند.تسنیم

ضرورت استفاده از ظرفیت‌های معدنی کشورهای منطقه

مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات در نشست مشترک با مدیرعامل بانک توسعه صادرات ضمن اشاره به رشد ارزش کامودیتی‌ها در سال‌های گذشته، بر لزوم تقویت روابط اقتصادی با کشورهای همسایه از طریق توسعه سرمایه‌گذاری در بخش معدن این کشورها تاکید کرد. به گزارش روابط عمومی شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات، امیرحسین نادری در نشست هم‌اندیشی با مدیرعامل بانک توسعه صادرات کشور با اشاره به جایگاه سیاسی کشور در منطقه گفت: درحال‌حاضر ایران در بین کشورهای منطقه از موقعیت مناسب و خوبی برخوردار است و با توجه به نگاه کشورهای همسایه به توانمندی‌ها و قدرت ایران، لازم است با شناسایی ظرفیت‌ها و تعریف فرصت‌های همکاری، پیوند اقتصادی عمیق‌تری را با کشورهای منطقه ایجاد کنیم. وی، تقویت روابط اقتصادی با سایر کشورها را یکی از وظایف فعالان حوزه اقتصادی دانست و تصریح کرد: با توجه به وجود ذخایر معدنی خوبی که در منطقه وجود دارد، یکی از زمینه‌های توسعه همکاری اقتصادی با کشورهای همسایه، حوزه معدنی است و ایران با توجه به دانش و تخصصی که در این بخش دارد می‌تواند در این حوزه سرمایه‌گذاری‌های مناسب و سودآوری را در این کشورها داشته باشد. نادری در ادامه صحبت‌های خود با یادآوری رشد ارزش کامودیتی در سال‌های گذشته بر ضرورت سرمایه‌گذاری در این حوزه تاکید کرد و افزود: پیش‌بینی که برای آینده حوزه معدن و صنایع معدنی وجود دارد و در کنار آن توجه به افزایش رقابت در بین کشورها، لزوم سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بین‌المللی را افزایش می‌دهد. وی همچنین به تجارب و سابقه بانک توسعه صادرات در ایجاد بسترهای مناسب تجارت خارجی اشاره کرد و گفت: یکی از چالش‌های موجود برای تجارت بین‌المللی وجود مسیرهای امن مالی برای مراودات تجاری است که خوشبختانه بانک توسعه صادرات کشور با توجه به ظرفیت و تجارب موفقی که در این زمینه دارد، می‌تواند نقش مهم و مثبتی را در حل این چالش داشته باشد.

▣ لزوم توجه و حمایت از هلدینگ‌های بزرگ

سید علی حسینی، مدیرعامل بانک توسعه صادرات کشور نیز در این جلسه، ضمن قدردانی از نگاه و ورویکرد شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات در حوزه تجارت و سرمایه‌گذاری بین‌المللی، بر حمایت از فعالیت‌های اقتصادی بین‌المللی تاکید کرد و گفت: هلدینگ‌های بزرگ به‌ویژه در بخش غیر دولتی، به واسطه توانایی، تخصص و مدیریت مناسب و قدرت سرمایه‌گذاری بالایی که دارند می‌توانند پروژه‌های مختلف و بزرگ را تعریف و به بهره‌برداری برسانند و لازم است از آنها در اجرای رسالتی که دارند حمایت شود. حسینی در ادامه به جایگاه بانک توسعه صادرات کشور در شبکه بانکی کشور و ظرفیت‌های بین‌المللی آن در بخش‌های مختلف بانکی و ارائه خدمات مختلف و متعدد مالی اشاره و بر اعلام آمادگی بانک توسعه صادرات کشور جهت همکاری با شرکت «ومعادن» در راستای تسهیل سرمایه‌گذاری‌های معدنی تاکید کرد. گفتنی است نشست هم‌اندیشی مدیران عامل شرکت «ومعادن» و بانک توسعه صادرات کشور در راستای تعامل بیشتر برای اجرای تفاهمنامه همکاری، صبح امروز و به میزبانی بانک توسعه صادرات و با حضور دکتر علی‌اکبری معاون مالی و اقتصادی «ومعادن»، مهندس زندی مدیرعامل شرکت کک طبس و دیگر مدیران ارشد طرفین برگزار شد و در آن کلیات موارد همکاری از جمله سرمایه‌گذاری برای نیروگاه کک طبس، تامین سرمایه در گردش و همچنین مواردی جهت تسهیل سرمایه‌گذاری‌های معدنی از طریق ایجاد کانال‌های مالی و اعطای تسهیلات ارزی مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت. این در حالی است که کارخانه کک طبس با افتتاح اعتبار اسنادی بالغ بر ۳۱ میلیون یورو توسط بانک توسعه صادرات کشور تامین مالی شده و به بهره‌برداری رسیده است.

روی خط خبر

افزایش مزیت‌های رقابتی صنایع بزرگ از طریق هم‌افزایی

نشست تعاملی مدیران عامل و معاونان شرکت‌های فولاد مبارکه و ذوب‌آهن اصفهان با رویکرد عملیاتی درجهت افزایش همکاری در حوزه‌های مختلف تولید، تامین مواد اولیه و سرمایه‌گذاری، سه‌شنبه ۱۷ اسفند ماه در ذوب آهن برگزار شد. به گزارش ایراسین، نشست تعاملی مدیران عامل و معاونان شرکت‌های فولاد مبارکه و ذوب آهن اصفهان با رویکرد عملیاتی درجهت افزایش همکاری در حوزه‌های مختلف تولید، تامین مواد اولیه، سرمایه‌گذاری و... سه شنبه ۱۷ اسفند ماه در ذوب آهن برگزار شد. محمدیاسر طیب‌نیا، مدیرعامل فولاد مبارکه در این نشست گفت: یکی از آسیب‌هایی که در کل صنعت کشور با آن مواجه هستیم، عدم اتحاد، انسجام و هماهنگی لازم جهت هم‌افزایی است که برای مقابله با دشمنان باید تمام توان خود را بسیج کنیم. مدیرعامل فولاد مبارکه افزود: با توجه به این که به‌تدریج و در آینده نزدیک، شاهد رقابت سخت‌تر و نزدیک‌تری در عرصه‌های داخلی و بین‌المللی خواهیم بود، هم‌افزایی صنایع بزرگی همچون فولاد مبارکه و ذوب‌آهن می‌تواند مزیت‌های رقابتی این شرکت‌ها را افزایش دهد. ایرج رخصتی، سرپرست مدیریت عامل ذوب‌آهن نیز در این دیدار گفت: همکاری و تعامل ذوب‌آهن با فولاد مبارکه برای این دو شرکت که در یک منطقه جغرافیایی قرار دارند به یک ضرورت تبدیل شده است و این سازمان‌ها نباید فرصت افزایش همکاری در سطوح مختلف را از دست بدهند. وی افزود: رویکرد ذوب‌آهن اصفهان استفاده حداکثری از ظرفیت‌های داخلی و همچنین ظرفیت‌های موجود در کشور است و در این راستا آمادگی کامل داریم تا در حوزه‌های مختلف با شرکت فولاد مبارکه همکاری کنیم. رخصتی اظهارکرد: بیانیه گام دوم انقلاب که دستورالعمل اقتصادی کشور نیز هست، ضرورت تغییر نگرش را می‌طلبد و بر این مبنا نباید اجازه دهیم که ظرفیت‌های خالی تولید معطل بماند. لذا همکاری و تعامل ذوب آهن با فولاد مبارکه در راستای استفاده از این ظرفیت‌ها اهمیت ویژه‌ای دارد. در این جلسه مقرر شد مباحث مشترک و مرتبط در حوزه‌های مختلف اعم از تولید، توسعه، فروش و بازاریابی، اقتصادی، مالی و نیروی انسانی در کمیته‌های فنی تخصصی با هدف بهره‌وری بیشتر مدیریتی هر دو شرکت پیگیری شود.

لزوم واردات مگاماشین‌های معدنی توسط ایمیدرو و بخش خصوصی

رئیس انجمن سنگ آهن ایران با اشاره به کمبود مواد اولیه معدنی به ویژه سنگ آهن در آینده گفت: برای تامین مگاماشین‌های معدنی لازم است ایمیدرو با همکاری شرکت‌های بزرگ بخش خصوصی آنها را به کشور وارد کند. نرخ و شرایط خرید این ماشین آلات به گونه‌ای است که بخش خصوصی به تنهایی قادر به تامین آن نیست. مهرداد اکبریان در گفت‌وگو با خبرنگار ایراسین درباره کافی بودن ذخایر سنگ آهن موجود برای رسیدن به افق ۱۴۰۴ تولید فولاد اظهار کرد: واقعیت این است که دغدغه‌ای به نام مواد خام اولیه زنجیره فولاد به ویژه سنگ آهن وجود دارد. اگر با همین رویه‌ای که روی کاغذ توسعه فولاد در حال پیش‌بینی است در ۱۲ تا ۲۰ سال آینده ذخایر فعلی سنگ آهن ما تمام خواهد شد. وی افزود: برای جلوگیری از این مسئله دو راه‌حل وجود دارد. اول اینکه اکشتفات خود را افزایش و در نتیجه میزان ذخایر مواد اولیه را افزایش دهیم. ذخیره قطعی سنگ آهن در کشور ۲.۸ میلیارد تن اعلام می کنند در حالی که من بر اساس اطلاعات چندین ساله خود می‌دانم با یک بررسی دقیق‌تر و افزایش عمق اکتشافات، ایران حداقل ۵ میلیارد تن سنگ آهن در کشور دارد. رئیس انجمن سنگ آهن ایران گفت: این مسئله یک متولی بزرگ می‌خواهد. انتظار این است که در درجه اول سازمان زمین شناسی این اقدام را انجام دهد و در نبود این سازمان هم بخش خصوصی با کنسرسیوم‌های اکتشافی چنین فعالیتی را انجام دهد. اکبریان افزود: ما در استخراج، اکتشاف و فرآوری با مشکل ماشین آلات و تجهیزات مواجه هستیم. خارج از کشور همه کشورهای معدنی در حال فعالیت در اعماق بیش از یک هزار متر هستند ولی ما هنوز در اعماق زیر ۲۰۰ متر هستیم، به عبارت دیگر عمق موثر اکتشاف در ایران کمتر از ۲۰۰ متر است. وی ادامه داد: مرکز ایران با توجه به اطلاعات موجود ذخایر مناسبی دارد که باید با بررسی و اکتشاف‌های درست شناسایی شود. رئیس انجمن سنگ آهن ایران اظهار کرد: ماشین آلاتی که بتوانند در اعماق زمین فعالیت کنند حداقل ۴ دستگاه در کشور لازم است. برای تامین این دستگاه‌ها نیز سازمان ایمیدرو با شرکت‌های بزرگ بخش خصوصی این مگاماشین‌ها را به کشور وارد کند. نرخ و شرایط خرید این ماشین آلات به گونه‌ای است که بخش خصوصی به تنهایی قادر به تامین آن نیست.

قراضه ارزشمند شد

بـا اعمال تحریم‌هـای غرب علیه روسـیه در پی حمله این کشـور به اوکراین، بازارهـای کالایی همچون فولاد و سنگ آهن رنگ بی‌ثباتی به خود گرفتند. گزارش‌ها نشان می‌دهد در بـازار قراضه‌ها قیمت‌ها با حرکت روبه جلو در حال افزایش است.

به گـزارش کالاخبر، با شـروع درگیری‌های روسـیه و اوکرایـن در روز ۲۴ فوریـه سـال ۲۰۲۲ میـلادی، نرخ آهن‌قراضـه در بازار جهانـی به طور محسوسـی افزایش یافت.

نگرانی در مورد کاهش عرضه فولاد و سنگ‌آهن توسط روسیه به دلیل تحریم‌های غرب و جنگ با اوکراین، عامل اصلی این بحران عنوان می‌شود.

به دنبال تشـدید درگیری نظامی دو کشور، در اوایل ماه مارس نرخ هـر تن آهن‌قراضه در بـازار ترکیه ۱۵.۵ دلار افزایش داشـت و به مرز ۵۲۵ دلار رسید. گزارش‌ها نشان می‌دهد متوسط نرخ هر تن آهن‌قراضه در ماه فوریه امسال برابر با ۵۰۴.۱۵ دلار بود که نسبت به ماه ژانویه با افزایش ۳۴.۷۸ دلاری همراه بود.

مسـئله مهم اینجاست که هیچ نشـانه‌ای از کاهش نرخ رشـد نرخ در این بازار دیده نمی‌شـود و حتـی آمارهای منتشـره وزارت صنعت ترکیه نشـان می‌دهد نرخ هر تن آهن‌قراضه در این کشـور در روز سـوم مارس از مرز ۵۵۰ دلار هم گذشته است.

هر تن قراضه در بورس لندن ۵۹۰ دلار شد

در بورس فلزات لندن هم خبرهای مشابهی وجود دارد. آمارها نشـان می‌دهد نـرخ هر تن آهن‌قراضـه در بورس فلـزات لندن برای تحویل در ماه‌های آوریل امسـال بیش از ۵۷۰ دلار اسـت و قیمتی که برای تحویل در ماه می‌در نظر گرفته می‌شود، بیش از ۵۹۰ دلار است.

افزایـش نرخ فـولاد در بازار جهانی و پیش‌بینی رشـد تقاضا برای این فلز در ماه‌های آتی باعث شـد بازار با وضع بی‌ثباتی روبه‌رو شود. تحریم‌های روسیه و جنگ ادامه دار بـا اوکراین هم نگرانی‌های مضاعف را به‌وجود آورد و باعث شد بازار روزهای سخت و پرچالشی را تجربه کند.

آهن‌قراضه ۶۰۰ دلار هم می‌شود

انتظار مـی‌رود در ماه‌های آتی نرخ هر تن آهن‌قراضه تا مرز ۶۰۰ دلار هم بالا برود که سبب می‌شود نرخ فولاد هم افزایش یابد. گزارش‌ها از عبور نرخ سنگ‌آهن از مرز ۱۵۱ دلار خبر می‌دهد و پیش‌بینی‌ها حاکی از تحقق نرخ ۲۰۰ دلاری در اواسط امسال میلادی دارد.

تاثیر دوگانه تحریم روسیه بر بازار فولاد

گروه معدن

تحریم روسیه توسـط اروپا و امریکا بسیاری از بازارهای کالایی همچون فولاد را با چالش مواجه کرده؛ به طوریکه گزارش‌ها نشان می‌دهد احتمالا با تحریم صنعت فولاد روسیه، قیمت‌ها دستخوش تغییر می‌شوند. به گزارش کالاخبر، بازار فولاد از جمله بازارها کالایی اسـت که تحت تاثیر بحران جنـگ روسـیه و اوکرایـن قرار گرفته اسـت. از سـویی، هم روسـیه و هم اوکراین دارای معادن بزرگ سنگ‌آهن در دنیا هستند و ادامه درگیری آنها می‌تواند در روند عرضه سنگ‌آهن به بازارهای جهانـی اختلال ایجاد کند و افزایش نرخ آن را به دنبال داشته باشد. از سوی دیگر، روسیه پنجمین تولیدکننده بزرگ فولاد در دنیاست و در صادرات فولاد هم در دنیا نقش مهمی دارد. مسئله مهمی که بازار فولاد با آن مواجه اسـت، اثر تحریم‌هایی اسـت که اروپا و امریکا علیه سیسـتم بانکی این کشـور و صنعـت فولاد روسـیه وضـع کرده‌اند. اکونومیک تایمز هند در گزارشی در این خصوص نوشته است: تحریم صنعت فولاد روسیه به معنای حذف سهم این کشـور از بازارهای جهانی است. بدون شـک، تضعیف اقتصادی این کشور در پی اجرایی شدن تحریم‌های اقتصادی اتفاق می‌افتد، ولی مسئله، اتفاقی است که در بازار فولاد خواهد افتـاد. عدم عرضه فولاد روسـیه به بـازار جهانی می‌توانـد باعث کاهش عرضه و افزایش نرخ فولاد شـود که به‌تدریج بر صنایـع مصرف‌کننده تاثیر منفی بر جای خواهد گذاشت.

قیمـت فـولاد بـا تحریـم روسـیه ۲۱درصد افزایش می‌یابد

این رسانه هندی در ادامه گزارش تاکید کرده، در فصل دوم سـال ۲۰۲۲ میـلادی باید منتظر افزایش بیـش از ۲۱ درصدی نرخ فولاد در بازار جهانی باشیم.

البته این پیش‌بینی درصورتی محقق می‌شود که درگیری‌های روسـیه و اوکراین ادامه داشته باشـد و تحریم صنعت فولاد روسـیه هم پابرجا بماند.

خیز چین برای افزایش قیمت‌ها در بازار فولاد

در چین هـم به دنبال اعلام تحریم روسـیه، زمزمه‌هـای افزایـش نرخ سـنگ‌آهن و افزایش سـرمایه‌گذاری این کشـور برای بهره‌برداری از معادن سـنگ‌آهن داخلی و خارجـی به گوش می‌رسـد. چاینا دیلـی گـزارش داده چین نرخ فـولاد آماده بـرای تحویل در ابتـدای آوریل را بیـش از ۵ درصد افزایـش می‌دهد. این روزنامه تحریم صنعت فولاد روسـیه را عامل اصلی این تصمیم در چین عنوان می‌کند.

نرخ صعودی ورق اروپا

از زمـان شـروع جنـگ اوکرایـن، کارخانـه آرسـلورمیتال نرخ انواع ورق خود را ۲۹۰ تا ۳۸۰ یورو هر تن افزایش داده اسـت. هفته گذشته نیز نـرخ انواع ورق ایـن عرضه‌کننده تا ۱۵۰ یورو هر تن رشد داشته است.

البته بازار انتظار افزایش ۲۰۰ یورویی را داشت. افزایـش هزینـه تولید ناشـی از اختـلالات بازار سـی‌ای اس این تولیدکننده را واداشته قیمت‌ها را بـالا ببرد. به گزارش فولاد ایران، نرخ مورد نظر این کارخانه برای ورق گرم به ۱۳۰۰ یورو هر تن درب کارخانه رسـیده و ورق سـرد ۱۴۰۰ یورو و ورق گالوانیزه ۱۴۵۰ یورو هر تن شده است.

البته هنوز مشـتریان پیشـنهاد نرخ رسـمی دریافت نکرده‌اند.

بازار بیلت ترکیه پر التهاب

قیمت بیلت صادراتی و داخلی ترکیه یک هفته گذشـته صعودی بوده که به دلیل جنگ اوکراین و اختلال در تجارن فولاد و مواد اولیه سی‌ای اس بوده است.

بیلـت در بازار داخلی ترکیه ۸۸۰ تا ۹۲۰ دلار هـر تن درب کارخانه ثبت شـده کـه حدود ۱۴ درصد رشـد هفتگی داشته اسـت. نرخ یک هفته قبل حداکثر ۸۰۰ دلار بود.

بـه گزارش فـولاد ایـران، آخریـن قیمت‌های پیشـنهادی بیلت صادراتی ترکیـه نیز از ۷۹۰ تا ۸۲۰ دلار اوایـل مارس بـه ۹۲۰ تا ۹۵۰ دلار هر تن فوب رسیده است.

«معدن آهنگران» پیشتاز در فناوری نوین

رئیـس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌هـای صنایع و معادن سـرب و روی ایـران گفت: شـرکت معادن سـرمک با ظرفیت تولید سـالانه ۴.۰۰۰ تن کنسـانتره سـرب یکـی از مهم‌ترین تامین‌کنندگان کنسـانتره سرب شرکت ملی سرب و روی ایران اسـت. در آینـده‌ای نزدیک با بکارگیـری تکنولوژی جدیدی در زمینه سـلول‌های فلوتاسـیون تولیدات به میزان چشـمگیری افزایش خواهند داشت.

ظرفیت تولید

حسـن حسینقلی، رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های صنایع و معادن سرب و روی ایران در ارتباط با موقعیت جغرافیایی معدن آهنگران گفت: این معدن در قسـمت غربی کشور ایران و جنوب‌شـرقی استان همدان و در ۲۳ کیلومتری شرق شهرستان ملایر واقع شده و مساحت تقریبی آن ۲۹ کیلومتر مربع است. از سال ۱۳۳۵ خورشیدی فعالیت معدنکاری در معدن آهنگران آغاز شـده و کارخانه فلوتاسـیون این معدن در سال ۱۳۵۱ راه‌اندازی شده اسـت. رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های صنایع و معادن سـرب و روی ایران زمان آغاز اسـتخراج سـرب در معدن آهنگران را از سال ۱۳۳۵ عنوان کرد و گفت: هم اکنون استخراج از ایـن معدن به صورت زیرزمینی انجام می‌شـود. عیار میانگین استخراج برابر ۲ درصد سرب و ۳۵ گرم بر تن نقره است.

حسـینقلی با بیان اینکه اسـتخراج آهن در معدن آهنگران به روش روباز و پله‌کانی است، گفت: ارتفاع پله‌ها در حدود ۱۵ متر و عیار سنگ آهن حدود ۳۵ درصد آهن خالص است.

وی گفت: شرکت معادن سرمک با ظرفیت تولید سالانه ۴.۰۰۰ تن کنسانتره سـرب یکی از مهم‌ترین تامین‌کنندگان کنسانتره سـرب شرکت ملی سـرب و روی ایران است. در آینده‌ای نزدیک با بکارگیری تکنولوژی جدیدی در زمینه سـلول‌های فلوتاسیون تولیدات به میزان چشـمگیری افزایش خواهند داشت. او افزود: سنگ آهن تولید شده شرکت سرمک به شکل هماتیت بوده و از معدن آهنگران ملایر استخراج می‌شود و بازار مصرف آن صنایع سیمان است. در طی ۳۰ سال گذشته بیش از ۲۵ شرکت عمده تولیدکننده سـیمان در ایران از خریداران سـنگ آهن شـرکت معادن سرمک هستند که از جمله آن می‌توان به سیمان سپاهان، بهبهان، کارون، رامهرمرز، نهاوند، سـامان غرب، هگمتان، غرب، اکباتان، فارس، ساوه، دورود، زنجان، کردستان اشاره کرد.

مدیرعامل شرکت معادن سرمک در ادامه درباره نحوه فعالیت معادن سرب و روی شرکت سرمک در کشور گفت: شرکت معادن سرمک دارای چندین معدن سرب و روی از جمله قیر طبیعی در قصر شـیرین کرمانشـاه و سنگ آهن هماتیت در ملایر است. در معدن قیر طبیعی در قصر شـیرین با تلاش کارشناسان و فعالان ایـن عرصه، قیر طبیعی به کارخانه بیسـتون کرمانشـاه منتقل می‌شـود پس از میکرونیزه و بسـته‌بندی شدن به خارج و داخل کشور ارسال می‌شود. در معدن تکیه اراک نیز ماده معدنی سرب و روی با عیار متوسط ۴ درصد استخراج شده و جهت فراوری به معدن آهنگران در نزدیکی ملایر منتقل می‌شود.

رئیـس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌هـای صنایع و معادن سـرب و روی ایران یادآور شـد: در آن منطقه کوره‌ای سـاخته شـده که به نوع خود در کشـور بی‌نظیر است. به کمک آن کوره توانسـته‌ایم بـا کاهش مصـرف زغال از ۳۵ درصـد به ۸ درصد، صرفه‌جویی زیادی را در این عرصه انجام دهیم؛ علاوه‌بر اینکه این روش به محیط‌زیست هم هیچ صدمه‌ای وارد نمی‌کند.

عیار کار

مدیرعامل شرکت معادن سرمک با اشاره به برتری‌های کوره‌ای که توسط این مجموعه برای نخستین بار در کشور ساخته شده، تصریح کرد: با توجه به کوره پیشرفته‌ای که در کشور ساخته‌ایم، عیار کنسـانتره سـرب و روی معادن ما حدود ۵۰ درصد روی و ۱۰ درصد سرب است که در کل ۶۰ درصد می‌شود. در حالی که در کوره‌های معمولی آمارها حدود ۳۵ درصد را نشـان می‌دهد. از نظر راندمان نیز باید گفت که راندمان سرب و روی ۸۵ درصد است که عددی قابل‌توجه در این عرصه است.

حسـینقلی با اشـاره به اینکه در معدن آهنگـران دو کارخانه فلوتاسیون وجود دارد، گفت: خاک سربی که در معدن آهنگران وجود دارد به وسـیله لوودر و کامیون از تونل‌ها اسـتخراج شده و وارد کارخانه می‌شوند. با استفاده از روش‌های نوین توانستیم در ۶لـول بـه داخل کوه رفته و تونل‌هایی با قطر ۵ متر را به یکدیگر وصل کنیم. در ۵ سـال اخیر توانسـته‌ایم بیـش از ۱۰ هزار متر تونل حفر کنیم.

کمک به حفظ محیط‌زیست

مدیرعامل شـرکت معادن سـرمک همچنین با اشاره به اینکه سـعی کرده‌ایـم از باطله‌های کارخانه فلوتاسـیون هـم دوباره بهره‌برداری کنیم، گفت: از مواد باطله کارخانه‌های فلوتاسـیون که در ۵۰ سـال گذشـته آنها را بهره‌برداری کرده بودیم، دوباره استفاده می‌کنیم. با استفاده از تکنولوژی که از چین وارد کرده‌ایم میـزان باطله‌هـا را کاهش دادیم و برای تولیـدات از باطله‌ها نیز استفاده می‌کنیم. در واقع ۲۰ درصد از مواد اولیه این کارخانه‌های فلوتاسیون معدن خود سرمک و ۸۰ درصد از باطله‌های ۵۰ سال گذشـته همین کارخانه فراهم می‌شود. این سلول‌های نرمه‌گیر یک تحول بزرگ برای فلوتاسـیون اسـت و علاوه‌بر اینکه میزان راندمان را بالا می‌برد دوسـتدار طبیعت نیز اسـت و به نوبه خود برای نخستین بار است که در کشور این اتفاق افتاده است. رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های صنایع و معادن سرب و روی ایران همچنین با اشاره به اینکه از بهترین مواد شیمیایی در عرصه معدنکاری استفاده می‌کند، گفت: با تحقیقاتی که انجام داده‌ایم بهترین مواد شیمیایی را از کانادا وارد می‌کنیم که ماده شیمیایی ضروری برای فلوتاسیون است. این مهم باعث شده که راندمانمان هـم افزایـش پیدا کند. به نوبه خـود موفقیت بزرگی بوده که در کارخانجات فلوتاسیون به آن دست یافته‌ایم.

مهم‌ترین برنامه

حسـینقلی در ارتباط با مهم‌ترین پروژه این شـرکت گفت: ما مقدار زیادی سنگ آهن هماتیت، گوتیت و سیدریت با عیار ۳۵ درصد داریم که به دلیل عیار پایین قابل استفاده در کارخانجات ذوب آهن نیسـت. با اختراعی که توسـط خود پژوهشـگران و مهندسـان سرمک انجام شـده به تکنولوژی تبدیل سنگ آهن هماتیت به مگنتیت دست یافته‌ایم و می‌توانیم این محصول را به عیار ۶۲ درصد و قابل استفاده در صنعت فولاد برسانیم.

او گفت: از جمله زیرساخت‌های اجرایی شدن این پروژه (یعنی دست یافتن به مگنتیت با عیار ۶۲ درصد) ساختن ۲ کوره است. در حال حاضر کوره اول ساخته شده و اکسید سرب و روی تولید می‌کنـد. ۷۰ درصد از عملیات احداث کوره دوم با نام RHF نیز به پایان رسیده است. این فعال معدنی روند کار را اینگونه توضیح داد: در حقیقت برای رسـیدن به آهن اسـفنجی باید هماتیت را بـه مگنتیت تبدیل کنیم و بعـد از تبدیل کردن آن به پودر، این محصول را با مگنتسپراتور تر، پر عیار کنیم و در نهایت تبدیل به بریکت کنیم در این مرحله بریکت در کوره دوم وارد می‌شود و در ترکیب با زغال سنگ تبدیل به آهن اسفنجی می‌شود.

مدیرعامـل شـرکت معادن سـرمک گفت: در کـوره اول باید بتوانیـم هماتیـت را با ۵ درصد زغال سـنگ تا ۶۵۰ درجه و نیم سـاعت زمان حرارت بدهیم. بهره‌برداری از این پروژه در سـال ۱۴۰۱ انجام می‌شود. در ایران تنها ۲ یا ۳ میلیارد تن سنگ آهن هماتیت داریم که به دلیل عیار پایین قابل استفاده در فولادسازی نیست، با این نوآوری شرکت سرمک، امکان استفاده هماتیت در فولادسازی فراهم می‌شود.

حسـینقلی با اشـاره به اینکه مشـکلات صنعت سرب و روی تاکنون حل نشـده باقیمانده، اظهار کرد: سـال ۹۸ مطرح شـد فعالان سـرب و روی باید تا آخر سـال عوارض صادراتی پرداخت کننـد امـا هنوز هم این روند ادامه دارد. با اینکه انجمن سـرب و روی به وزارت صنعت، معدن و تجارت نامه نوشته و شکایت خود را اعلام کرده، هیچ دردی دوا نشـده و هیچ‌کس به مشـکلات ما رسیدگی نمی‌کند.

رئیـس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌هـای صنایع و معادن سـرب و روی ایران با بیان اینکه فضای کسـب‌وکار ما بسـیار بر ضدتولید و اشتغال است، گفت: از جمله مهم‌ترین معضلات بخش معدن را می‌توان به حقوق دولتی، سـازمان‌هایی همچون منابع طبیعی و سـازمان حفاظت از محیط‌زیسـت، وزارت کشور اشاره کرد. امروز وزارت صنعت، معدن و تجارت در ضعیف‌ترین موضع خود قرار دارد. متاسفانه ما که تحت نظارت این مجموعه هستیم و مجبور به تبعیت از تصمیمات هستیم.

حسینقلی در ارتباط با وضعیت کنونی معادن گفت: به استثنا معـادن بزرگ دولتی و خصولتی که از رانت بهره می‌برند، در این سـال‌ها میزان تولیدات و سـرمایه‌گذاری بیش از ۵ هزار و ۵۰۰ معدن ایران به جای افزایش روندی کاهشی داشته است.

حذف مدیران ضعیف

یکی از چالش‌هایی که بخش معدن با آن روبه‌روسـت و دولت فعلی باید به سمت اصلاح آن حرکت کند، حذف مدیران ضعیف اسـت. حسـینقلی رئیس اتحادیه صادرکننـدگان فرآورده‌های صنایع و معادن سـرب و روی ایران گفت: امیدواریم مسـئولان معدن روحیه فسـادتیزی داشـته باشند و به توسعه بخش معدن کمک کنند. ما انتظار داریم که بیشتر به دنبال اجرای قانون باشند و بخشـنامه‌هایی که در گذشته صادر شده را با شهامت و بهره از نظر کارشناسان و تشکل‌های مربوطه اصلاح کنند.

خبر

تولید سالانه ۳۰ میلیون‌تن فولاد در کشور

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد استان آذربایجان شرقی گفت: ایران در طی یک دهه، از واردکننده فولاد به صادرکننده آن تبدیل شده است. سالانه ۳۰ میلیون تن تولید فولاد را در کشور داریم و ۱۰ تا ۱۲ میلیون تن آن در داخل مصرف می‌شود و در صورت عدم صادرات، واحدهای فولادی باید تعطیل شوند. به گزارش فارس، با حضور مدیرکل هماهنگی اقتصادی استانداری و معاون اداره کل امور مالیاتی استان به عنوان نماینده تام الاختیار و همچنین رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد استان تصمیمات مساعدی در خصوص تسریع و تسهیل در استرداد مالیات بر ارزش افزوده و همچنین تهاتر این مالیات با سایر بدهی‌های مالیاتی اتخاذ شد. سیدیوسف حسینی، رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق بازرگانی تبریز در این جلسه گفت: لازم است مشوق‌ها و تسهیلات قانونی برای حمایت از صادرکنندگان از جمله استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات در اسرع وقت پرداخت شود چرا که توان رقابتی صادرکنندگان ما در بازارهای خارجی تحت تاثیر عوامل سیاسی و اقتصادی متعددی تضعیف می‌شود و تعلل سازمان‌ها در اجرای حمایت‌های قانونی به صورت مضاعف به کاهش توان صادرات منجر می‌شود.

رحیمی، رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد استان نیز به تشریح ظرفیت تولید فولاد استان و کشور پرداخت و گفت: ایران در طی یک دهه، از واردکننده فولاد به صادرکننده آن تبدیل شده است. سالانه ۳۰ میلیون تن تولید فولاد را در کشور داریم و ۱۰ الی ۱۲ میلیون تن آن در داخل مصرف می‌شود و در صورت عدم صادرات، واحدهای فولادی باید تعطیل شوند. وی افزود: ۴ ماه قبل، معاون اقتصادی رئیس جمهوری بخشنامه‌ای صادر کرده و سازمان امور مالیاتی را مکلف کرده که در صورت درخواست صادرکننده مبنی بر استرداد مالیات بر ارزش افزوده، با ارائه برگ خروج گمرکی کالای صادراتی، اداره امور مالیاتی نسبت به استرداد این مالیات اقدام کند. این بخشنامه از ۱۴۰۰.۱.۱ قابل اجراء بوده اما در استان، بعضاً در اجراء مشکل داریم. رحیمی ادامه داد: صنعت فولاد استان حدود ۵۰۰۰ میلیارد ریال مالیات ارزش افزوده مسترد نشده دارد و با در نظر گرفتن عدم استرداد این مبلغ و افزایش بیش از دو برابری نرخ شمش سال گذشته و امسال؛ ۶۰ درصد سرمایه شرکت‌های تولیدکننده فولاد از بین رفته است. تیموری غرب، معاون اداره کل امور مالیاتی استان با اشاره به اینکه بحث استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات در قانون پیش‌بینی شده و استرداد همواره توسط این اداره انجام می‌شود، گفت: چنانچه واحد تولیدی بتواند اعتبارات خود را مستندسازی بکند موظف به استرداد هستیم و استرداد هیچ گونه بار مالی و بودجه‌ای بر استان ندارد. تیموری غرب ادامه داد: دولت جهت تشویق به صادرات، مصوباتی مبنی بر استرداد بدون قید و شرط در استرداد مالیات بر ارزش افزوده پیش‌بینی کرده اما برخی دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها موجب طولانی شدن فرآیند استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات شده است از جمله ابهامات ناشی از دستورالعمل‌ها در بودجه سال ۱۴۰۰ که معافیت مالیاتی را منوط به رفع تعهد ارزی کرده بود و یا الزام رعایت بخشنامه‌های ۲۰۰/۹۵/۶۳ و ۲۰۰/۹۵/۵۱۵ سال ۹۵ مبنی بر انجام بررسی‌های بیشتر و همچنین عدم همکاری مودی در ارائه اسناد و مدارک نیز عاملی در طولانی شدن استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات است. در این جلسه با حضور مدیرکل هماهنگی اقتصادی استانداری و معاون اداره کل امور مالیاتی استان به عنوان نماینده تام الاختیار و همچنین رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد استان تصمیمات زیر در خصوص تعیین تکلیف استرداد مالیات بر ارزش افزوده این واحدها اتخاذ شد:

۱- در راستای استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات واحدهای تولیدکننده فولاد استان، مقرر شد پس از ارائه مدارک توسط این واحدها و انجام رسیدگی‌های لازم و احراز اصالت اعتبارهای ارائه شده، برای استرداد علی الحساب ۳ فصل ۱۴۰۰، در فاز اول، اداره کل امور مالیاتی استان نسبت به استرداد حداقل ۴۰ درصد مالیات مذکور اقدامات لازم را معمول کند.

۲- با توجه به علاقه مندی واحدهای فولادی استان به تهاتر مالیات بر ارزش افزوده صادرات با بدهی‌های مالیاتی این واحدها؛ مقرر شد پس از انجام مراحل استرداد و تنظیم گزارشات مربوطه، در صورت وجود بدهی از سایر منابع مالیاتی، حسب درخواست مودی محترم، اداره کل امور مالیاتی استان اقدامات و همکاری لازم را در خصوص تهاتر بدهی با اضافه پرداختی مودی بابت استرداد (مالیات بر ارزش افزوده صادرات) واحدهای تولیدی معمول کند.

۳- مقرر شد هر واحدی که متقاضی استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات سنوات قبل باشد نسبت به تسلیم تقاضای استرداد اضافه پرداختی دوره‌های قبل اقدام و اداره کل امور مالیاتی استان پس از انجام رسیدگی‌های لازم در صورت وجود مبلغ و مازاد پرداختی مودی، برابر مقررات نسبت به استرداد آنها اقدامات لازم را معمول دارد.

ضرورت شفافیت عملکرد مالی معادن

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

استان یزد در حالی دومین استان معدنی و چهارمین استان صنعتی کشور است که عمدتا پاسخگوی اشتغال سایران بوده و از سهم معادن جز آلودگی و نابودی راه‌ها و جاده‌ها چیزی عایدش نمی‌شود.

طبق قانون، معادن مؤظف هستند سهمی از درآمد خود از معدن را برای توسعه مناطق مستقر و نیز تعمیر و بازسازی راه‌ها و جاده‌ها و زیرساخت‌ها کنند، اما آنچه در عمل دیده می‌شود غیر از این است.

برای نمونه در سال گذشته در ازای بیش از هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان حقوق واریز از معادن استان به خزانه می‌بایست ۲۰۰ هزار میلیارد به استان برای جبران مشکلات و آسیب‌ها باز می‌گشت ولی متاسفانه تنها ۳۱ میلیارد تومان به منطقه برگشته است.

استخراج برخی از منابع معدنی در محل‌های استخراج به دلیل نزدیکی به محل زندگی مردم شهر و روستا موجب سلب سلامت، امنیت و آرامش مردم محل شده و حتی از آن به عنوان یکی از ریسک فاکتورهای بروز سرطان یاد می‌شود.

در زمستان امسال آلودگی صنعتی و معدنی و عدم تحرک هوا در مناطقی از استان یزد همچون اردکان، میبد، اشکذر و بافق موجب افزایش آلایندگی هوا شده بود. روند رو به رشد توسعه صنعتی به‌ویژه توسعه معادن و نیز راه‌اندازی پی در پی کارخانجات بدون توجه کافی به پیوست‌های قوی زیست محیطی موجب شده سلامتی شهروندان با خطرات جدی روبه‌رو شود.

▣ انتقاد نماینده مجلس

در این خصوص، انتقاد نمایندگان استان یزد در مجلس شورای اسلامی هم شدت گرفته است به طوری که نماینده تفت و میبد در نشست علنی مجلس با گله از رانت ویژه در دادن مجوز معدن جدید در محدوده میبد گفت: قرار بود انفال و معادن برای تأمین منافع مردم و جامعه اسلامی به کار گرفته شود و قرار نبود تبدیل به بلای جان مردم، ویژه خواری عده‌ای، ابزاری برای تخریب مراتع، جاده ها، محیط‌زیست و آرامش مردم روستاها و شهرها شود.

سید جلیل میرمحمدی با بیان اینکه متاسفانه با وجود اعتراض‌های مکرر مردم و ممنوعیت استقرار معادن جدید توسط شورای تأمین، باز هم مجوز معدن جدید به اسم افراد خاص، با رانت و ویژه خواری صادر می‌شود و با وجود پیگیری‌های نماینده شهرستان، باز هم اصرار به این اقدام خطرناک وجود دارد، ابرازکرد: سال قبل با وجود مخالفت منابع طبیعی، محیط‌زیست و انرژی اتمی، در یک اقدام بی‌سابقه در حریم زیستی مردم شهر میبد و در فاصله کمتر از هشت کیلومتر، مجوز بهره‌برداری از یک معدن چند صد هکتاری صادر شده است.

وی با بیان اینکه آلایندگی وحشتناک و انفجارهای مختلف از هم اکنون صدای خیلی افراد را درآورده، تصریح کرد: وقتی آلودگی معدنی همراه با آلودگی صنعتی شود، جان مردم منطقه را به لب خواهد رساند.

▣ تخریب برای یزد، اشتغال برای غیربومی‌ها

در کنار بی‌توجهی به جبران خسارت‌های جانی و مالی در تخریب محیط‌زیست و راه‌های ارتباطی ناشی از معادن، از سالیان گذشته معادن پردرآمد که عمدتاً دولتی و یا نیمه دولتی بوده، حساب‌های بانکی خارج از استان و در تهران داشته‌اند.

در این خصوص هر ساله و عمدتا در جلسات شورای معادن استان و یا در حضور مسئولان کشوری این گله اعلام می‌شود ولی با وجود قول‌های چندباره نسبت به انتقال این حساب‌ها به یزد، اتفاق خاصی نیفتاده است.

محمدصالح جوکار نماینده مردم یزد و اشکذر در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه بخش قابل توجهی از ذخایر معدنی استان به‌صورت خام به خارج از کشور یا سایر استان‌های همجوار صادر می‌شود، گفت: معادن باید تأمین نیازهای واحدهای صنعتی به‌ویژه واحدهای جوار معدنی را در اولویت قرار دهند.

معادن باید در قبال تخریبی که برای استان دارند، آورده‌ای نیز برای مردم داشته باشند، اکنون ۴۰ درصد بیمه شدگان یکی از شهرستان‌های استان غیربومی هستند.

▣ جا خوش کردن حق یزد در خزانه

محمدرضا صباغیان، نماینده مردم مهریز، بافق، بهاباد، هرات، مروست و ابرکوه در مجلس شورای اسلامی هم که دارای معادن متعددی در حوزه‌های انتخابیه است، معتقد است یزد دومین استان معدنی کشور و دارای حدود دو میلیارد تن ذخایر معدنی است ولی حق و حقوق این معادن پرداخت نمی‌شود.

وی با تأکید بر لزوم انجام مسئولیت‌های اجتماعی معادن و پرداخت حقوق قانونی تکلیف شده، افزود: استقبال زیادی از استخراج و بهره‌برداری از معادن وجود دارد و اگر دولت، مجلس، مسئولان و مردم نظارت نکنند این موضوع تبعات، آثار و آسیب‌های زیادی را به دنبال دارد.

وی با اشاره به عدم بازگشت حق و حقوق سهم استان یزد از مبالغ واریزی معادن به خزانه کشور در سال گذشته خاطرنشان کرد: در کنار این مبالغ که به استان بازنگشته(از ۲۰۰هزار میلیارد تومان سهم استان تنها ۳۱ میلیارد تومان برگشته است) حق یک درصد حقوق دولتی در بخش آلایندگی‌ها که باید شورای معادن آن را بگیرد نیز گرفته نشده است.

▣ لزوم شفافیت مالی معادن

در بحث تخریب راه‌های روستایی به دلیل فعالیت معادن استان و تردد خودروهای سنگین، رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت بر لزوم بهسازی و ترمیم این راه‌ها تا پایان سال تأکید کرده و اظهارکرد: تمامی امور معادن استان در چارچوب قانون معادن صورت می‌گیرد و هر معدنی که در استان یزد وجود دارد مجاز است. محمدرضا علمدار یزدی با بیان اینکه بر اساس ماده ۴۳ برنامه ششم اگر معادن خسارتی به زیرساخت‌ها وارد کند تا یک درصد فروش باید به ترمیم تخریب زیرساخت‌ها اختصاص داده شود، افزود: هیچ قانونی وجود ندارد که معادن جاده اختصاصی برای خود احداث کنند.

▣ ابهام در پرداخت ها

با این اوصاف معاون امور معادن و فرآوری وزارت صنعت، معدن و تجارت دولت سیزدهم در سفر اخیر به استان یزد و در جلسه شصت و دوم شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان گفته است که درآمدهای ناشی از حقوق دولتی در تمام اجزای آن و سهم مناطق به‌درستی پرداخت نشده است.

امسال عملکرد بخش حقوق دولتی بیش از برآورد بودجه بود به دلیل اینکه بخشی از معوقات در استان‌ها پیگیری و پرداخت شده و پرداخت‌ها از عملکرد بودجه بیشتر شد.

رضا محتشمی‌پور گفت: شاهد هستیم پرداخت‌های انجام نشده به علت ابهامات در این مسئله است که نیاز به ساماندهی در کل کشور دارد و این ساماندهی افزایش شفافیت در عملکرد مالی معدنی را می‌طلبد تا حقوق دولتی به‌درستی محاسبه شود چراکه در محاسبه‌ها نظر کارشناس با واقعیت مطابق ندارد و علت آن عدم شفافیت مالی معادن است و برای رفع آن نیاز به همکاری خود استان‌ها و شورای استان است.

وی در عین حال یکی از اشتباهات برنامه‌ریزی در حوزه معادن را تعریف و توسعه معادن بر پایه صنایع انرژی بر عنوان کرد و ادامه داد: برای رفع این مشکل به استانداردهای جدید و البته توسعه سرمایه‌گذاری در فرآوری با مصرف کمتر انرژی نیاز داریم چون در اثر این اشتباه دچار عدم تعادل در تولید و مصرف انرژی شدیم به همین دلیل سعی می‌کنیم سال آینده شدت این تأثیر را کاهش دهیم و در درازمدت مسیر این حرکت را به سمت فعالیت‌های دانش‌پایه پیش ببریم. به هر حال امیدواریم همانگونه که استان یزد به اشتغال افراد غیرتحصیلکرده و کارگران سایر استان‌ها در حوزه صنایع و معادن کمک می‌کند و در این مسیر انواع آلایندگی‌ها و بیماری‌ها، تخریب محیط‌زیست و راه‌ها و جاده‌ها را به جان خریده است، مسئولان ارشد وزارت صنعت، وزارت اقتصاد و... شرایط خاص استان را در نظر گرفته و حق و حقوق دولتی تعریف شده برای جبران آسیب‌ها و خسارت‌ها را بر پایه عدالت اختصاص دهند.

مدیر نظام فنی و اجرایی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان اردبیل:

از ورود مصالح غیراستاندارد جلوگیری شود

مدیر نظام فنی و اجرایی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان اردبیل گفت: پیمانکاران از ورود مصالح غیراستاندارد به این استان گله‌مند بوده و خواستار جلوگیری از ورود این نوع مصالح بی‌کیفیت به استان هستند.

علی اسلامی به ایرنا گفت: با توجه به اینکه طرح جهش تولید مسکن در سال آینده شتاب بیشتری می‌گیرد انتظار می‌رود در طراحی و ساخت این پروژه‌ها، مقاومت، ایمنی و استفاده از مصالح ساختمانی با کیفیت دقت بیشتری شود.

وی به فعالیت کارگروه پیمان و ضوابط فنی در استان اردبیل اشاره کرد و افزود: ۲ هزار و ۳۰۵ پیمانکار پایه با یک هزار و ۴۱۸ شرکت پیمانکاری در استان فعالیت دارند.

مدیر نظام فنی و اجرایی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان اردبیل بیان کرد: بیشتر شرکت‌های پیمانکاری پایه چهار و پنج هستند و تعداد شرکت‌های پیمانکاری با پایه یک در حوزه‌های مختلف ناچیز است که انتظار می‌رود پایه شرکت‌های پیمانکاری در سال‌های آینده با مساعدت دستگاه‌های اجرایی استان با ارجاع کار به پیمانکاران بومی ارتقا یابد.

اسلامی گفت: اولویت واگذاری پروژه‌های عمرانی به پیمانکاران بومی است و برخی از شرکت‌های پیمانکاری که از توان مالی برخوردار هستند به رغم مطالبات سنگین از ادارات و دستگاه‌های اجرایی اجرای پروژه‌ها را بخوبی پیش می‌برند.

وی به فعالیت چهار کارگروه نظارت، آموزش، مصالح و پیمان به عنوان زیرمجموعه شورای فنی استان اردبیل اشاره کرد و گفت: در حوزه آموزش به ویژه آموزش پیمانکاران کلاس‌های آموزشی برای ۹۰ درصد آنها برگزار شده است.

مدیر نظام فنی و اجرایی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان اردبیل در باره فعالیت کارگروه مصالح در استان اظهار کرد: در این کارگروه نیز تاکید بر استفاده از مصالح بومی و استاندارد است که در زیرگروه این کارگروه کمیته آسفالت و بتن با مدیریت نظام مهندسی و راه و شهرسازی فعالیت می‌کند.

بررسی راه‌های فعال‌سازی محدوده‌های معدنی در کرمان

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمان در هفتمین جلسه شورای معادن استان کرمان گفت: جواز بیش از چهار هزار و ۶۰۰ معدن در این استان بلوکه و یا باطل شده و این آمار نشان می‌دهد که ۶۴ درصد محدوده‌های ما غیرفعال شده است.

به گزارش شاتا، مهدی حسینی نژاد با بیان اینکه اکنون یکهزار و ۲۳ درخواست برای صدور مجوز معدن و ۶۳۸ درخواست پروانه اکتشاف در کرمان داریم افزود: حدود ۲ هزار و ۵۰۰ محدوده معدنی فعال در این استان وجود دارد که برابر با ۳۶ درصد محدوده‌های ما است.

وی اظهارکرد: باید محدوده‌های معدنی غیرفعال تعیین تکلیف شود که در این زمینه باید ابتدا مجوز به سرمایه‌گذاران بدهیم که آنها را فعال کنند.

دبیر شورای معادن کرمان گفت: چهار مجوز از جمله درخواست ثبت محدوده، پروانه اکتشاف، گواهی کشف و پروانه بهره‌برداری برای فعال‌سازی معادن این استان نیاز است.

وی عنوان کرد: ماده ۱۰ قانون معادن برای پروانه اکتشاف تعیین تکلیف کرده که در این ماده قانون می‌گوید که معادن به مزایده گذاشته شود و عمده پروانه‌های ابطالی مربوط به پروانه‌های بهره‌برداری است که ماده ۲۶ هم بر مزایده این موارد تاکید دارد.

مهندس حسینی نژاد ادامه داد: درخواست ۲۰۶ محدوده معدنی را برای انجام استعلامات در سال گذشته به مرکز فرستاده‌ایم که فقط ۱۸ مورد مجوز واگذاری دریافت کردیم، چهار هزار و ۶۰۰ محدوده معدنی در استان کرمان داریم که آنان را نمی‌توانیم فعال کنیم مگر اینکه ماده ۲۶ تعیین تکلیف شود.

وی تصریح کرد: پیشنهاد می‌شود، پیشنهاد اصلاحی را به هیات دولت بفرستیم که اجازه سرمایه‌گذاری جدید در این معادن داده شود.

دکتر زینی وند استاندار کرمان نیز در این خصوص گفت: پیشنهادات تنظیم و به معاون اول رئیس‌جمهوری ارسال شود و نتیجهِ اصلاح این آیین نامه نیز در آن قید شود و در واقع این پیشنهاد می‌تواند آیین نامه اصلی را اصلاح کند.

۱۰۰ هزار میلیارد تومان گردش مالی شرکت‌های بزرگ به کرمان آمد مهندس حسینی نژاد، دبیر شورای معادن استان کرمان همچنین گفت: ماده ۴۳ ظرفیت خوبی برای کرمان است که براساس آن باید حساب‌ها و گردش مالی صنایع و معادن را به این استان بیاید و در این بخش می‌توانیم از این محل تسهیلاتی به مردم کرمان پرداخت کنیم که بخشی از فروش چند واحد بزرگ معدنی را به استان آوردیم.

وی افزود: طی ۱۰ ماهه امسال شرکت مس سرچشمه ۶۲ هزار میلیارد تومان و گل گهر طی ۹ ماهه ۳۸ هزار میلیارد تومان از گردش حساب خود را به استان کرمان آورده‌اند.

استفاده از اعتبارات یک درصد فروش معادن به نفع کرمان

مهندس حسینی نژاد با اشاره به ظرفیت استفاده از محل یک درصد فروش معادن گفت: براساس قانون بودجه در مواردی که با بهره‌برداری از معادن خسارتی به منطقه وارد شود، معدن مربوطه باید علاوه بر هزینه آلایندگی، یک درصد فروش را به رفع مشکلات و ایجاد فعالیت‌های بهداشت و درمانی و عمرانی اختصاص دهند.

وی تصریح کرد: قانون بودجه سال ۹۷ میزان ۱۲ و نیم میلیارد تومان به کرمان وصول و برگشت شد، در سال ۹۸ در بودجه یکهزار و ۵۰۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده که ۸۰ میلیارد در این استان وصول و سال ۹۹ سقف ۵۰ میلیارد تومان در بودجه دیده شد که هفت میلیارد به استان وصول شده و سال ۱۴۰۰ نیز ۵۰ میلیارد تومان برای کشور و پنج میلیارد و ۴۰۰ میلیون برای استان اختصاص یافته است.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمان افزود: در قانون بودجه ۱۴۰۱ پیش‌بینی ۵۰۰ میلیارد تومان برای کشور دیده شده اما با توجه به اینکه استان‌های دیگر به این حوزه ورود نکردند می‌توانیم این اعتبار را به استان بیاوریم و زیرساخت آن نیز فراهم شده است.

وی یادآور شد: ۷۰ درصد فروش مس مربوط به کرمان و ۳۰ درصد دیگر این شرکت مربوط به سایر نقاط کشور است که ۲۱۷ میلیارد تومان از شرکت مس و ۱۹۰ میلیارد تومان از گل گهر می‌توانیم برای این استان جذب کرده و این اعتبارات را برای توسعه برنامه‌ریزی کنیم.

مهندس حسینی نژاد افزود: ضرورت دارد دستگاه‌های مرتبط از جمله محیط زیست، جهاد کشاورزی و منابع طبیعی برنامه‌ریزی لازم را برای سال آینده داشته باشند.

یادداشت

سیاست های چالش زا برای فولاد

مجید سعیدیان
فعال صنعت فولاد

از سال گذشته شاهد رشد قابل‌توجه بهای انرژی مصرفی صنایع به‌ویژه در زنجیره فولاد بوده‌ایم. این رشد قیمتی که در حوزه برق و گاز اعمال شده، تاثیر بسزایی بر هزینه تمام‌شده تولید یک محصول و به‌دنبال آن عملکرد فعالان یک صنعت دارد. البته این تاثیر، بسته به فعالیت در حلقه‌های گوناگون زنجیره فولاد، میزان مصرف انرژی در آن بخش و همچنین سود تولید در هر صنعت متفاوت خواهد بود؛ یعنی افزایش موردبحث در مواردی از سود یک صنعت می‌کاهد و در مواردی، عملکرد یک صنعت را وارد زیاندهی می‌کند.

البته باید خاطرنشان کرد در طول سال‌های گذشته انرژی با یارانه در اختیار صنایع قرار گرفته است. فعالان زنجیره فولاد نیز از این امتیاز بهره‌مند بوده‌اند. یارانه انرژی با هدف توسعه یک صنعت و حمایت از تولید داخلی در اختیار صنایع گوناگون قرار می‌گیرد. با این وجود، انتظار می‌رود این یارانه با میزان مصرف انرژی در بخش‌های گوناگون، ارزش‌افزوده تولید شده در یک صنعت و سودآوری آن همخوانی داشته باشد. اما نه‌تنها این انتظار برآورده نمی‌شود، بلکه قواعد و قوانین یکسانی برای اخذ هزینه انرژی از صنایع گوناگون ترتیب داده می‌شود.

توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که سیاست‌های اقتصادی کشور با کار کارشناسی اجرایی نمی‌شود. در واقع این ناکارآمدی زمینه‌ساز اتخاذ تصمیمات و مصوبات اشتباه است. اشتباهاتی که در نهایت ضرر و زیان قابل‌توجهی را به عملکرد صنایع تحمیل خواهد کرد. حال این روند اشتباه در تعیین نرخ انرژی مصرفی صنایع نیز جریان دارد. تولید در برخی حلقه‌های زنجیره فولاد مستلزم صرف انرژی قابل‌توجه است. در حالی که مصرف انرژی در برخی از این حلقه‌های تولید محدود برآورد می‌شود. یا ظرفیت تولید واحدهای گوناگون تفاوت‌های قابل‌توجهی با یکدیگر دارد. درنتیجه دولت یارانه متفاوتی را در اختیار صنایع فولادی قرار می‌دهد و نباید به تمامی تولیدکنندگان در این زنجیره به یک چشم نگاه شود. در همین حال باید تاکید کرد که اگر مصرف انرژی در یک صنعت قابل‌توجه باشد، لزوما به این معنی نیست که تولید در آن صنعت لزوما سودآور است، چراکه ماهیت تولید در بخش‌های گوناگون با هم تفاوت دارد.

در ادامه باید تاکید کرد مشخص بودن دورنمای نرخ مصرفی انرژی یکی از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر تولید به‌شمار می‌رود؛ یعنی اگر سیاست‌گذاران برنامه‌ای برای افزایش نرخ انرژی دارند، باید آن را در قالب برنامه‌ای از پیش تعیین‌شده اعلام کنند تا صنایع بتوانند خود را با این تغییرات منطبق کنند.

با این وجود با نگاهی به شرایط می‌توان ادعا کرد دولت از نظرات کارشناسان خبره و آشنا به عملکرد فعالان صنعتی در تصمیم‌گیری خود استفاده نمی‌کند. علاوه بر این، بدون توجه به نظرات انجمن‌های تخصصی و فعالان صنعتی، سیاست‌گذاری می‌کند. بدون تردید سیاست‌گذاری در چنین شرایطی به ضرر تولیدکنندگان منتهی خواهد شد.

روند تولید صنایع در ۴۰ سال گذشته با انواع چالش‌ها همراه بوده است. از یک‌سو شاهد بحران‌های اقتصادی و شدت گرفتن آنها در برخی از برهه‌های زمانی هستیم و از سوی دیگر، تحریم و مشکل در مسیر تعاملات بین‌المللی مانع بهبود عملکردی صنایع می‌شود. در چنین شرایطی از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود با اجرای سیاست‌های حمایتی گوناگون از روند تولید حمایت کنند.

متاسفانه ساختار اقتصادی کشور به‌گونه‌ای شکل گرفته که دلالی و واسطه‌گری در مقایسه با تولید از سوددهی بیشتر برخوردار است درنتیجه رغبت بیشتری به دلالی نسبت به تولید وجود دارد. با توجه به تمام موارد یادشده از دولتمردان و سیاست‌گذاران انتظار می‌رود شرایط تولید را در صنایع گوناگون بسنجند و با بهبود شرایط تولید، رغبت به توسعه صنعتی را در کشور افزایش دهند.

ضربه تصمیمات غیر کارشناسی بر پیکره فولاد

تنش های زنجیره فولاد پایان ندارد

مرضیه احقاقی

تولید فولاد در رده صنایع مادر و استراتژیک کشور است. در طول سال‌های گذشته، تلاش قابل‌توجهی برای توسعه صنایع فولادی کشور انجام و سرمایه عظیمی از سوی دولت و بخش خصوصی جذب این صنعت شده است. در حال‌حاضر، ظرفیت تولید فولاد کشور افزون بر ۴۰ میلیون تن برآورد می‌شود. با احتساب پروژه‌های توسعه‌ای که در این زنجیره در دست اجرا هستند، می‌توان این‌طور ادعا کرد که ظرفیت فولادسازی کشور در چشم‌انداز ۱۴۰۴ به ۵۵ میلیون تن افزایش خواهد یافت. با این وجود، هر از چندگاهی شاهد بحرانی جدید در زنجیره تولید فولاد کشور هستیم. به‌گفته فعالان صنعت فولاد سیاست‌گذاری نادرست مسئولان و سیاست‌گذاران در وزارت صنعت، معدن و تجارت یکی از عوامل تشدید تنش در این زنجیره و ایجاد موجی از نارضایتی میان تولیدکنندگان در حلقه‌های گوناگون این زنجیره است. با این وجود، نه‌تنها مسئولان نسبت به اصلاح شرایط، اقدامی را ترتیب نمی‌دهند، بلکه هر ازچندگاهی شاهد موضع‌گیری‌های عجیب از سوی مدیران هستیم. این روزها نیز فعالان صنعت فولاد از اظهارنظر عجیبی از سوی وزیر صنعت، معدن و تجارت خبر داده‌اند، مبنی بر اینکه «اگر فولادسازان از پس هزینه‌های تمام‌شده برنمی‌آیند، جمع کنند و به سوریه بروند!» این اظهارنظر در شرایطی خبرساز شد که رضا فاطمی‌امین چندی پیش در برنامه‌ای تلویزیونی در انتقاد به سند چشم‌انداز توسعه کشور و هدف‌گذاری برای تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در این سال، گفت: «با توجه به شرایط کشور، این هدف‌گذاری اشتباه است.» وی میزان درست هدف‌گذاری برای این صنعت را ۳۰ تا ۴۰ میلیون تن عنوان کرد. حال این سوال مطرح می‌شود که با وجود چنین نگاهی از سوی وزیر صنعت، معدن و تجارت، تداوم تولید در زنجیره فولاد چطور ممکن است و این نگاه چه آسیب‌هایی را به صنعتگران این بخش تحمیل خواهد کرد؟

عکس: آیدا فریدی

▣ خروج از مرز سودآوری

بهادر احرامیان، عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهارکرد: در ماه‌های اخیر، واحدهای تولیدکننده شمش فولاد که از فناوری ذوب القایی برای تولید استفاده می‌کنند، با چالش‌های اساسی در مسیر فعالیت خود روبه‌رو شده‌اند. افزایش قابل‌توجه نرخ مواد اولیه مصرفی این صنایع همگام با سرکوب قیمتی محصولات آنها در بورس کالا، تولید این واحدها را از مرز سوددهی خارج کرد. در چنین شرایطی، بسیاری از این واحدهای فولادساز از مدار تولید خارج شدند یا در آستانه توقف تولید قرار گرفتند. پس از اعتراض این تولیدکنندگان نسبت به شرایط، مدیران و سیاست‌گذاران، بهره‌وری پایین در صنعت فولاد را علت اصلی این مشکلات دانستند. مشکلی که دولت از عهده رفع آن بر نمی‌آید.

این فعال صنعت فولاد خاطرنشان کرد: واحدهای ذوب القایی در طول سال‌های گذشته بدون هیچ مشکلی از پس شرایط برآمده و توانسته‌اند با حفظ سودآوری به فعالیت خود ادامه دهند. اما دخالت دولت در ماه‌های اخیر در روند قیمت‌گذاری شمش فولاد و همزمان افزایش بهای فروش مواد اولیه تولید شمش و همچنین محصولات حلقه‌های بالادستی این زنجیره به چالشی اساسی در روند فعالیت صنایع بدل شده است.

یعنی سیاست‌های اشتباه دولت به چالش‌های کنونی منتهی شده و این‌بار عملکرد فولادسازان به‌ویژه واحدهای القایی را تحت‌تاثیر قرار داده است. در چنین شرایطی، دولت نمی‌تواند نسبت به چالش‌های کنونی بی‌تفاوت باشد.

احرامیان گفت: تولید فولاد در رده صنایع مادر و استراتژیک کشور است. در طول سال‌های گذشته با هدف بهره‌مندی از ذخایر معدنی و انرژی در کشور، سرمایه قابل‌توجهی جذب صنعت فولاد شده و امکان توسعه ظرفیت‌های این صنعت را فراهم کرده تا جایی که ایران در جایگاه دهمین فولادساز بزرگ دنیا قرار گرفته است. حال بی‌توجهی به این ظرفیت‌ها به منزله از میان رفتن منابع کشور است؛ در نتیجه از مسئولان و سیاست‌گذاران انتظار می‌رود با دقت نظر بیشتر و مسئولانه نسبت به عملکرد صنایع، رفتار کنند.

این فعال صنعت فولاد در ادامه تاکید کرد: محدودیت در تامین منابع انرژی برق و گاز در طول سال جاری به چالشی برای صنایع فولاد کشور بدل شد. واحدهای فعال در زنجیره فولاد در ماه‌های گرم سال با کمبود برق روبه‌رو بودند. این محدودیت و حتی قطعی برق، از میزان تولید در حلقه‌های گوناگون زنجیره فولاد کاست. چالش یادشده در روزهای سرد سال، خود را در قالب محدودیت گاز نشان داد.

این عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد گفت: میزان وابستگی حلقه‌های گوناگون زنجیره تولید فولاد به انرژی برق و گاز متفاوت است. با این وجود باید تاکید کرد این وابستگی در روند تولید آهن اسفنجی به‌مراتب بیشتر است. درنتیجه با توجه به محدودیت‌های یادشده شاهد کاهش تولید آهن اسفنجی بودیم. همین موضوع نیز خود تب قیمتی برای خرید این محصول را افزایش داد. اما با توجه به تلاش دولتمردان برای حفظ ثبات قیمتی شمش در بورس کالا، بی‌توجه به هزینه تمام‌شده تولید در سایر حلقه‌های این زنجیره، تولیدکنندگان شمش با چالش‌های جدی در روند سودآوری روبه‌رو شدند.

▣ فولاد، حامی ندارد

سیدرضا شهرستانی، عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهارکرد: مدیران و تصمیم‌گیران در وزارت صنعت، معدن و تجارت بر خلاف وعده‌ها و همچنین خلاف تصور ما، از عملکرد صنایع فولاد کشور حمایت نکردند. بدین‌ترتیب شاهد هستیم که سیاست‌های اتخاذشده از سوی این وزارتخانه در طول ماه‌های اخیر، آسیب‌های جدی را به فعالان صنعت فولاد کشور تحمیل کرده است. متاسفانه با توجه به رویکرد مدیران و تصمیم‌گیران ارشد کشور احتمال می‌رود آسیب‌های تحمیلی به فعالان صنعت فولاد همچنان ادامه‌دار باشند.

این عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد گفت: فعالان زنجیره فولاد در طول سال‌های گذشته توانسته‌اند بر مشکلات تحریم و محدودیت در تعاملات بین‌المللی فائق آیند اما گویا هر روز تصمیمات و مصوبات غیرکارشناسی مسئولان ضربه‌های جدی بر پیکره صنعت فولاد وارد می‌کند.

شهرستانی با اشاره به نقش، اهمیت و اثرگذاری زنجیره فولاد بر توسعه صنعتی و اقتصادی کشور اظهارکرد: زنجیره فولاد از بخش معدن آغاز می‌شود و تا تولید محصولات نهایی گوناگون ادامه می‌یابد. عملکرد زنجیره فولاد تاثیر بسزایی بر رشد تولید ناخالص داخلی، توسعه اقتصادی کشور، اشتغالزایی و همچنین ارزآوری دارد؛ بنابراین حذف این صنعت و تضعیف بنیان‌های آن، به ضرر اقتصاد کشور خواهد بود.

▣ اطلاعات غیرکارشناسی، مانع سیاست‌گذاری اصولی

شهرستانی درباره اظهارات مطرح‌شده در زمینه انتقال فولاد ایران به سوریه، اظهارکرد: این‌گونه اظهارات در سایه انتقال غلط اطلاعات به سیاست‌گذاران مطرح می‌شوند. متاسفانه این‌طور بیان می‌شود که واحدهای فولادسازی از منابع انرژی ارزان برای تولید برخوردار هستند اما محصولات بی‌کیفیت ارائه می‌دهند. در حالی که این اظهارات از اساس اشتباه هستند و محلی از اعراب ندارند. با این وجود باید تاکید کرد نبود نگاه کارشناسی و تخصصی به عملکرد فولادسازان کشور در بلندمدت به ضرر صنایع خواهد بود. علاوه بر این، سرمایه‌گذاری قابل‌توجهی که در این سال‌ها برای توسعه صنعت فولاد شده نیز از بین خواهد رفت.

این فعال صنعت فولاد در تشریح دلایل اصلی مشکلات تولیدکنندگان زنجیره فولاد به‌ویژه در حوزه تولید شمش با کوره‌های القایی گفت: در سال‌های گذشته با توجه به کمبود قراضه در کشور، واحدهای ذوب با فناوری کوره القایی به سمت استفاده از آهن اسفنجی به‌عنوان شارژ فلزی این کوره‌ها پیش رفته‌اند. طی ماه‌های اخیر با توجه به رشد قابل‌توجه نرخ آهن اسفنجی به‌دلیل سیاست‌گذاری‌های اشتباه، شاهد زیاندهی و تعطیلی واحدهای ذوب القایی در کشور بوده‌ایم.

شهرستانی گفت: در گذشته وزارت صنعت، معدن و تجارت با توجه به وظایفی که درباره تنظیم بازار بر عهده داشت، بر روند قیمت‌گذاری یا کشف نرخ پایه محصولات عرضه‌شده در بورس کالا، نظارت می‌کرد. اما در ماه‌های پایانی فعالیت دولت دوازدهم این امر مستقلا به بورس کالا واگذار شد. حال همین موضوع به چالشی اساسی و فراگیر برای فعالان صنعتی بدل شده، چراکه منافع تمام تولیدکنندگان در حلقه‌های گوناگون زنجیره فولاد تحت‌تاثیر قرار خواهد گرفت.

این عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران گفت: در چنین شرایطی، از یک‌سو شاهد اجرای سیاست سرکوب قیمتی شمش فولادی هستیم و از سوی دیگر، همزمان نرخ فروش آهن اسفنجی نیز رو به رشد گزارش می‌شود. نرخ آهن اسفنجی در گذشته براساس ضریبی و معادل ۵۰ درصد نرخ شمش فولاد در بورس کالا تعیین می‌شد اما اکنون این ضریب به ۷۰ درصد افزایش یافته است.

شهرستانی در ادامه تاکید کرد: الزام وزارت صنعت، معدن و تجارت مبنی بر عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات تولید شده در زنجیره فولاد در بورس کالا زمینه افت قابل‌توجه بهای شمش را فراهم کرده، چراکه میزان عرضه شمش فولاد در بورس کالا، دو برابر تقاضا برای خرید این محصول برآورد می‌شود. در چنین فضایی شاهد افت هر روزه بهای شمش فولاد در عین گرانی مواد اولیه این صنعت هستیم. این موضوع ضربه‌های غیرقابل‌جبرانی به صنعتگران تحمیل کرده؛ بنابراین از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور برداشت کرد که تغییر در سیاست‌های دولت در این بخش ضروری به‌نظر می‌رسد.

▣ سخن پایانی

واحدهای ذوب القایی کشور در چند ماه اخیر با چالش‌های جدی در تامین مواد اولیه خود روبه‌رو بوده‌اند. کمبود آهن اسفنجی و افزایش نرخ فروش آن در بورس کالا، تولید واحدهای القایی را از مرز سوددهی خارج کرده است. اغلب واحدهای تولیدکننده شمش کشور که با فناوری کوره القایی فعالیت می‌کنند، در اختیار بخش خصوصی هستند یا با سرمایه بخش خصوصی احداث شده‌اند. شاید به همین دلیل نیز دولت حساسیت ویژه‌ای نسبت به چالش‌های حاکم بر این بخش ندارد. در چنین فضایی شاهد انتشار اخباری مبنی بر بی‌توجهی مسئولان نسبت به تداوم فعالیت این صنایع هستیم. موضوعی که زمینه‌ساز گلایه فعالان زنجیره فولاد بوده است. این فعالان صنعتی تاکید دارند که توسعه فولادسازی در کشور براساس سند چشم‌انداز توسعه در افق ۱۴۰۴، اجرایی شده، بنابراین این تولیدکنندگان در موقعیت کنونی نمی‌توانند نسبت به آینده صنعت فولاد بی‌تفاوت باشند. به‌علاوه آنکه بخشی از چالش‌های کنونی حاکم بر این زنجیره در سایه سیاست‌گذاری‌های اشتباه یا کمبود زیرساخت‌های گوناگون در حوزه انرژی حاصل شده است. درنتیجه سیاست‌گذاران نمی‌توانند نسبت به این شرایط بی‌تفاوت باشند و لزوم اصلاح در این شرایط ضروری به‌نظر می‌رسد.

«فولاد» مقصدی مطمئن برای سرمایه‌گذاران

فولاد ازجمله کالاهای استراتژیک و پرکاربرد در کشورهای در حال توسعه محسوب می‌شود. وجود منابع غنی معدنی و انرژی در کشور، رشد مستمر شرکت‌های این حوزه را به همراه داشته است. به گزارش اقتصاد آنلاین، اما ادامه این روند در گرو سرمایه‌گذاری به موقع در توسعه تکنولوژی استخراج، بهره‌وری محصولات و همینطور توجه به افزایش در هزینه تولید و انرژی است.

▣ تاریخچه فولاد

۵ درصد از پوسته زمین را آهن تشکیل داده است که از سالیان دور در ساخت ادوات آهنی تا پل و ریل و سازه‌های ساختمانی امروزی به کار گرفته شده است. به دلیل اینکه آهن در مجاورت هوا، خاک و آب زنگ می‌زند و از بین می‌رود قدمت استفاده از آهن مشخص نیست اما تاریخچه تولید آهن و فولاد به چند هزار سال پیش باز می‌گردد. اگر ترکیبات این فلز را بررسی کنیم، خواهیم دید که ترکیبات اصلی آن، آلیاژی از آهن و کربن است. فولاد یکی از بیشترین مواد تولید شده توسط انسان است و سالانه تقریباً بیش از ۱/۶ میلیارد تن فولاد در سراسر جهان تولید می‌شود. فولاد پس از نفت خام دومین ماده پر مصرف در کشورهای مختلف جهان بوده است.

▣ مراحل تولید

آهن به‌صورت سنگ‌های معدنی در پوسته زمین یافت می‌شود برای تولید فولاد ابتدا سنگ‌آهن از معادن استخراج شده و در کوره گرم و ذوب می‌شود و سپس ناخالصی‌های آن از بین برده می‌شوند و به آن کربن اضافه می‌شود. پس از استخراج سنگ‌آهن از معدن، تبدیل آن به کنسانتره، گندله، آهن اسفنجی، شمش و در نهایت محصولات فولادی انجام می‌شود. فولاد را با سوزاندن کربن آهن خام سفید، همجوش کردن آن با مقدار مشخصی از کربن و اندازه‌گیری سایر عنصرهای موجود در آن تولید می‌کنند. این فلز به دو شیوه ذوب در کوره بلند (تولید به روش اکسیژن) و یا با استفاده از کوره قوس الکتریکی تولید می‌شود.

▣ سنگ‌آهن

سنگ‌آهن عنصری فلزی است که از پوسته زمین استخراج می‌شود. سنگ‌آهن به تنهایی خیلی محکم نیست و به راحتی با اکسیژن ترکیب می‌شود برای ایجاد استحکام بیشتر با عناصری چون نیکل ترکیب می‌کنند.

▣ کنسانتره

کنسانتره پودری سیاه رنگ است که از سنگ آهن ایجاد می‌شود. از این محصول برای تولید گندله آهن، آهن اسفنجی، شمش وسایر محصولات استفاده می‌شود. از این محصول در صنایع مختلف مرتبط به ذوب‌آهن نیز استفاده می‌شود.

▣ گندله

گندله به معنای گلوله‌های تولید شده از نرمه سنگ‌آهن و سایر مواد افزودنی است. گندله ماده اولیه برای تولید آهن خام است.

▣ آهن اسفنجی

آهن اسفنجی محصول حاصل از احیای مستقیم گندله است. شکل ظاهری آن به‌صورت قطعات کروی (گندله) متخلخل یا اسفنج‌گونه است که دلیل نامگذاری آن همین ظاهر اسفنجی این محصول است.

▣ معرفی سهم

شرکت فولاد مبارکه اصفهان در سال ۱۳۶۹ ثبت شد و از سال ۱۳۷۲ به بهره‌برداری رسیده است. این شرکت در سال ۱۳۸۵ با نماد «فولاد» در بورس اوراق بهادار پذیرفته شد. این شرکت در ۷۵ کیلومتری جنوب غربی شهر اصفهان واقع شده است. محصولات تولیدی این شرکت کاربرد گسترده‌ای در صنایعی از جمله خودروسازی و قطعه‌سازی، ساختمانی، کشتی‌سازی، لوله‌های انتقال سیالات، صنایع بسته‌بندی، صنایع لوازم خانگی و الکتریکی و صنایع لوله و پروفایل دارد. این شرکت از معدود فولادسازان دارای زنجیره کامل از ابتدای معدن کاری سنگ آهن تا تولید فولاد است. ظرفیت تولید بیش از ۱۰ میلیون تن در سال شامل انواع محصولات فولادی تخت، گرم و سرد نوردیده، قلع‌اندود، گالوانیزه و رنگی است.

▣ موضوع اصلی شرکت

موضوع اصلی فعالیت شرکت فولاد مبارکه شامل انجام هرگونه فعالیت تولیدی، معاملاتی و بازرگانی اعم از داخلی و خارجی، مشارکت و سرمایه‌گذاری در سایر شرکت‌ها از طریق تأسیس یا خرید و تعهد سهام شرکت‌ها و اکتشاف، استخراج و بهره‌برداری از معادن فلزی و غیرفلزی موردنیاز صنعت فولاد از جمله استخراج سنگ‌آهن، تولید سنگ‌آهن، دانه‌بندی، کنسانتره و گندله است.

▣ سهامداران عمده

فولاد مبارکه دارای ۲۹۳ میلیارد برگه سهم است که مالکیت عمده آن به صورت درصدی به شرح زیر است: سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران ۱۷.۲ درصد، سهام عدالت (مالکیت روش مستقیم) ۱۰.۷۶ درصد، شرکت سرمایه‌گذاری توسعه سرمایه رفاه ۱۰.۰۶ درصد، موسسه صندوق بازنشستگی کارکنان بانک‌ها ۲.۲۸ درصد، بانک تجارت ۲.۴۹ درصد، شرکت سرمایه‌گذاری صدر تامین ۲.۴۱ درصد، سایرسهامداران حقوقی ۳۶.۵۷ درصد.

▣ محصولات شرکت

محصولات گرم: مصارف آن شامل لوله ساختمانی، لوله‌های انتقال سیالات، وسایل و ماشین‌آلات صنعتی، حمل‌ونقل سنگین و سبک، صنایع فلزی، مخازن و ظروف تحت فشار اسکلت فلزی سنگین است. محصولات سرد: در خودروسازی، لوازم خانگی و مخازن و کانتینرهای حمل مایعات صنایع الکتریکی کاربرد دارند. محصولات پوشش دار: در بسته‌بندی، صنایع الکتریکی و ساخت کانتینر مصرف می‌شوند

▣ مقدار تولید و فروش

شرکت فولاد مبارکه دارای سه محصول اصلی با عناوین محصولات گرم، محصولات پوشش دار و محصولات سرد است. میانگین میزان تولید ماهانه در ۱۴ ماه اخیر ۶۰۰ هزار تن بوده است که پس از افت تولید در تابستان و پاییز، تولید در آذر ماه به روند صعودی بازگشته است و در ماه بهمن با افزایش چشمگیری بیش از ۷۰۰هزار تن تولید داشته که عمده آن مربوط محصولات گرم است.

▣ تغییرات نرخ فروش

افزایش نرخ در محصولات این شرکت در سال گذشته صعودی بوده به طوری که نرخ محصولات گرم بیش از ۳ برابر افزایش یافته است.

▣ بررسی صورت‌های مالی

افزایش در دارایی‌ها عمدتا مربوط به افزایش در موجودی مواد و کالا و دریافتنی تجاری است. در بررسی صورت سود و زیان این شرکت با افزایش تولید و بهای تمام شده آن، سود خالص به مبلغ ۵۸۱۳۱ میلیارد تومان رسیده است که باعث جهش سود هر سهم به مبلغ ۱۹۸۴ ریال در پایان فصل سوم شده است.

در خلاصه گزارش، شرکت فولاد مبارکه تثبیت روند صعودی در دارایی، حقوق صاحبان سهام، سود و زیان خالص و سود هر سهم را رقم زده است و همینطور جهش تولید در ماه اخیر بیان گر روند قابل اتکا در این نماد است.

روزگار معدن

یکشنبه ● ۲۲ اسفند ۱۴۰۰ ● ۱۰ شعبان ۱۴۴۳ ● ۱۳ مارس ۲۰۲۲ ● سال چهارم ● شماره ۸۰۷

صاحب امتیاز:
موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل

مدیر مسئول و سردبیر:
ناصر بزرگمهر

مدیر فنی و هنری: مهدی نجفی
نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰ - پیامک: ۳۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: هنر سرزمین سبز

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

دریچه

شرط بهبود چشم‌انداز معاملات در بازار سرمایه

اعضای هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار در جدیدترین جلسه خود، ضمن تاکید بر تقویت سامانه‌های نظارتی و آموزش همگانی مبنی بر اینکه ارزش ذاتی هر سهم نه از میزان عمق مظنه‌ها (سفارش‌های خرید و فروش) بلکه از عوامل کلان اقتصادی و عوامل بنیادین مرتبط به هر شرکت تعیین می‌شود، تصمیم گرفت که عمق مظنه در اختیار همگان قرار بگیرد، به نحوی که زین پس تمامی معامله‌گران آنلاین هم بتوانند این خدمت را از کارگزاران خود دریافت کنند. همچنین در ادامه نیز محسن خدابخش معاون نظارت بر بورس‌ها و ناشران سازمان بورس، در گفت‌وگو با اخبار شبانگاهی شبکه یک در خصوص زمان اجرای این مصوبه، بیان کرد: در راستای ارتقای شفافیت معاملات روزانه و همچنین افزایش ضریب نفوذ معاملات آنلاین، نمایش عمق مظنه‌ها به ۲۰ مظنه افزایش می‌یابد و از ۱۵ فروردین هم اجرا خواهد شد. همایون دارابی، کارشناس ارشد بازار سرمایه در گفت‌وگو با سنا در پاسخ به این پرسش که آیا عملیاتی شدن این تصمیم و نمایش عمق مظنه، تاثیری در کشف قیمت و یا تغییر رفتار مردم در خرید و فروش سهام دارد، اظهار کرد: تا چندی پیش یکی از انتقادات به سامانه‌های آنلاین و عدم تقارن اطلاعاتی میان فعالان مختلف بازار سهام به مساله «دیدن مظنه سهام» باز می‌گشت، زیرا این سیستم‌ها تنها امکان مشاهده ۵ ردیف عرضه و تقاضا را برای سهامدار فراهم می کردند. او افزود: اکنون نیز فقط استیشن‌های معاملاتی می توانند کل مظنه‌ها را ببینند که همین مساله نوعی عدم تقارن اطلاعاتی را در بازار سهام فراهم کرده است. این کارشناس ارشد بازار سرمایه در بررسی نمایش عمق مظنه در بازار سهام سایر کشورها، گفت: در بازار سهام سایر کشورها مشاهده عمق مظنه‌ها با دریافت هزینه در اختیار معامله‌گران و فعالان بازار قرار می‌گیرد. دارابی تصریح کرد: اجرای مصوبه مشاهده عمق مظنه‌ها به ۲۰ مظنه می‌تواند چشم‌انداز بهتری را به سهامداران در هنگام معاملات بدهد. این کارشناس ارشد بازار سرمایه در پایان ضمن اظهار امیدواری نسبت به وضعیت بازار سهام در سال آینده، گفت: مطابق اصول اقتصاد مالی هر گامی که در راستای شفافیت و ثبات بازار سهام برداشته شود به نفع سهامداران خواهد بود؛ از سوی دیگر نیز اکنون وضعیت بازار سهام نسبت به چندسال گذشته کاملا متفاوت‌تر شده و به همین دلیل ضروری است مسئولان در اخذ تصمیمات اقتصادی توجه بیشتری داشته باشند.

خبر

صندوق‌های سرمایه‌گذاری آپشن‌دار می‌شوند

با ابلاغیه سازمان بورس و اوراق بهادار، از این پس صندوق‌های سرمایه‌گذاری مجاز به فعالیت در بازار اختیار معاملات در بورس کالای ایران خواهند بود تا علاوه بر متنوع‌سازی سبد دارایی صندوق‌های سرمایه‌گذاری، امکان پوشش ریسک سرمایه‌گذاری در بازار کالا نیز برای صندوق‌ها فراهم شود. به گزارش کالاخبر، مدیریت نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار، امکان اتخاذ موقعیت در معاملات قراردادهای اختیار معامله گواهی سپرده کالایی توسط صندوق های سرمایه گذاری را ابلاغ کرد. در نامه این مدیریت آمده است: به منظور پوشش نوسان قیمت گواهی سپرده کالایی در پرتفوی صندوق های سرمایه گذاری که مطابق امیدنامه مجاز به سرمایه گذاری در گواهی سپرده کالایی هستند، مدیران صندوق های مذکور مجاز به اتخاذ موقعیت در معاملات قراردادهای اختیار معامله گواهی سپرده کالایی خواهند بود. به این ترتیب صندوق های سرمایه گذاری مشروط به اینکه حداکثر میزان سرمایه گذاری آن ها در گواهی سپرده کالایی و موقعیت خرید در معاملات قراردادهای اختیار معامله خرید گواهی سپرده کالایی از حداکثر نصاب تعیین شده در امیدنامه صندوق جهت سرمایه گذاری در گواهی سپرده کالایی بیشتر نباشد، مجاز به اتخاذ موقعیت خرید در معاملات قراردادهای اختیار معامله خرید گواهی سپرده کالایی هستند. همچنین اتخاذ موقعیت خرید در معاملات قراردادهای اختیار معامله فروش گواهی سپرده کالایی، حداکثر به تعداد گواهی سپرده کالایی موجود در پرتفوی سرمایه گذاری صندوق امکان پذیر است. علاوه بر این، صندوق مجاز به اتخاذ همزمان موقعیت فروش در معاملات قراردادهای اختیار معامله خرید و موقعیت خرید در معاملات قراردادهای اختیار معامله فروش گواهی سپرده کالایی، به تعداد گواهی سپرده کالایی موجود در پرتفوی سرمایه گذاری صندوق است. در انتهای این ابلاغیه آمده است: در صورتی که مجمع صندوق مطابق اساسنامه برگزار شده و مصوبات آن تنها در خصوص اصلاح ترکیب دارایی های صندوق، موضوع این ابلاغیه باشد، ارسال صورتجلسه به منزله ثبت نزد سازمان خواهد بود و اعمال آن از تاریخ ارسال با رعایت قوانین و مقررات امکانپذیر است. همچنین آخرین حد نصاب های سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری در تارنمای سازمان، بخش نهادهای مالی تحت نظارت، صندوق های سرمایه گذاری قابل بهره برداری است. براساس این گزارش، ابزار گواهی سپرده کالایی در جهت تکمیل زنجیره ابزارهای معاملاتی روی کالاها در بورس کالای ایران طراحی شده است. همچنین وجود زنجیره کامل از ابزارهای معاملاتی در بورس کالا، موجبات بهینه سازی سرمایه گذاری برای فعالان بازار سرمایه در حوزه کالایی را فراهم و معاملات آنان را تسهیل کرده است. به عنوان نمونه در حال حاضر برای محصول زعفران در بورس کالای ایران ابزارهای معاملاتی مختلف شامل گواهی سپرده کالایی، قراردادهای آتی و اختیار معامله جهت سرمایه گذاری مستقیم در دسترس سرمایه گذاران است و برای سرمایه گذاری غیر مستقیم نیز سرمایه گذاران قادر به سرمایه گذاری در صندوق های کالایی کشاورزی تأسیس شده در بورس کالای ایران جهت انتفاع از نوسانات قیمت کالاهای کشاورزی اعم از زعفران خواهند بود. علاوه بر صندوق های سرمایه گذاری کالایی کشاورزی در حال حاضر شاهد حضور روزافزون سایر صندوق های سرمایه گذاری در بازار گواهی سپرده کالایی هستیم. ابزار گواهی سپرده کالایی به عنوان یک دارایی با نوسانات متفاوت با سهام و سایر دارایی های موجود در بازار سرمایه می تواند برای متنوع سازی سبد سرمایه گذاری صندوق های کالایی به کار گرفته شود. بنابراین صندوق های سرمایه گذاری می توانند بخشی از سرمایه خود را به گواهی سپرده کالایی و انتفاع از نوسانات قیمت کالاها که تابعی از نوسانات قیمت های جهانی کالا و تورم داخلی می باشد، اختصاص دهند.

به ویژه در زمان هایی که نوسانات قیمت ها در بازار سهام مطلوب صندوق های سرمایه گذاری نیست توجه به بازار گواهی سپرده کالایی اهمیت ویژه‌ای دارد. در این بین کالاها نیز می توانند نوسانات قیمتی نامطلوبی به همراه داشته باشند بنابراین امکان پوشش ریسک سرمایه گذاری در بازار کالا به وسیله ابزارهای مشتقه ضروری خواهد بود؛ از این رو سازمان بورس و اوراق بهادار در ابلاغیه اخیر تحت شرایطی فعالیت صندوق های سرمایه گذاری در بازار اختیار معامله را مجاز شمرده است.

بورس کالا به تنظیم دستوری بازار پایان می دهد

تاریخ انقضای روش‌های سنتی

گروه معدن

حذف قیمت‌گذاری دستوری، توجه به نظام بازار و بکارگیری ابزارهای مالی، از رویکردهای مهم دولت سیزدهم و مشخصا وزارت صمت در جهت ساماندهی بازار کالاهای پایه به شمار می‌رود، رویکردی که با حمایت کارشناسان اقتصادی روبه رو شده و نشان می‌دهد دولتمردان از اشتباهات گذشته در زمینه تنظیم دستوری بازارها و روش‌های سنتی و ناکارآمد عبرت گرفته‌اند. در همین زمینه علیرضا عسکری مارانی، کارشناس ارشد بازار سرمایه در گفت‌وگو با «کالاخبر» ضمن تشریح ظرفیت‌های بورس کالا برای سامان دادن به بازارها و حمایت از تولید، از روش‌های تکمیل این ظرفیت‌ها می‌گوید. در ادامه مشروح گفت‌وگو را می‌خوانید.

آیا بورس کالا برای مدیریت هوشمند بازارهای کالایی، جایگزین مناسبی برای روش‌های سنتی است؟

سال‌هاست در بیشتر کشورهای مختلف دنیا با استفاده از ظرفیت‌های بازار سرمایه، بازارهای کالایی مدیریت می‌شود. ناکارایی و ایجاد رانت و فساد در روش‌های سنتی باعث شد تا اغلب کشورها برای مدیریت بازارهای کالایی خود به سراغ ابزارهای نوینی مانند بورس‌های کالایی بروند و بر همین اساس، تجربه زیادی در این بخش در دنیا وجود دارد و مشاهده می‌شود دایره فعالیت بورس‌ها در حال بزرگتر شدن است.

امکان مدیریت هوشمند کدام کالاها از طریق بورس کالا وجود دارد؟

به طور معمول کالاهایی که در اقتصاد هر کشوری از اهمیت بالایی برخوردار باشد قابلیت عرضه در بورس کالا را دارد. البته کالاهایی که در بورس پذیرش می‌شود باید قابلیت استانداردسازی را داشته باشد که دایره وسیعی از محصولات را در بر می‌گیرد. تنها شرطی که برای عرضه هر کالایی در بورس کالا وجود دارد این است که حراج واقعی اتفاق بیفتد به عبارت دیگر بدون دخالت دولت و بر اساس عرضه و تقاضایی که برای کالا وجود دارد، نرخ واقعی کشف می‌شود که این همان ضعف بزرگ بازارهای سنتی است و با اتکا به بورس‌های کالایی در اقتصاد محقق می‌شود.

طی دوره فعالیت بورس کالا، بیش از ۳۰۰ کالا در این بازار مورد پذیرش قرار گرفته است. آیا امکان عرضه سایر کالاهایی که قابلیت استانداردسازی را ندارند، در این بورس وجود دارد؟

یکی از افتخارات بازار سرمایه ایران این است که نخستین بورس کالایی فلزات آهنی دنیا حتی قبل از ال‌ام‌ای لندن، راه‌اندازی کرده است. بدین ترتیب ایران سابقه زیادی در ایجاد بورس‌های تخصصی دارد.

در این زمینه با وجودی که به مدت ۱۸ سال فعالیت بورس فلزات و در ادامه بورس کالا، محصولات متعددی وارد این بازار شده و مورد پذیرش قرار گرفته است اما همچنان جای بسیاری از کالاها در این بازار خالی است. همان‌گونه که اشاره شد هر کالایی که مصرف بالایی داشته باشد و قابل استاندارد شدن باشد می‌تواند در بورس کالا عرضه شود. در همین راستا همانند سایر کشورهای دنیا حتی با ابزارهای خاصی که وجود دارد می‌توان بسترهای ورود کالاهای استانداردناپذیر را هم به بورس فراهم کرد؛ یعنی در قالب بازار غیرمتشکل کالایی امکان عرضه کالاها و فراهم کردن بسترهای ورود آن به بازار سرمایه وجود دارد. برای مثال هم‌اکنون سنگ منگنز یا کروم که استانداردهای متفاوتی دارند و نرخ آنها در هر منطقه‌ای متفاوت است در ظاهر امکان ورود به بورس کالا را ندارد؛ این در حالی است که در بسیاری از کشورها با راه‌اندازی یک بازار غیرمتشکل که بسیار به شفافیت نزدیک هستند به‌تدریج بسترهای بورسی شدن این کالاها را فراهم می‌کند.

در این بازارهای غیرمتشکل کارگزاران آنقدر با یکدیگر معامله می‌کنند تا پس از مدتی به استانداردهای واحدی دست یابند و از سوی دیگر در این میان نرخ نیز به‌تدریج به نرخ واقعی خود نزدیک می‌شود.

در طرح جدید وزارت صمت برای مدیریت هوشمند بازار، به صورت عمده از ابزارهای مالی و مشتقه استفاده شده است. ابزارهای مالی بازار سرمایه چه کمکی در این زمینه می‌کند؟

موضوعی که در مدیریت و تنظیم بهینه بازار اهمیت بسیاری دارد، ابزارهای مالی و نوینی است که در بازار سرمایه و بورس کالا تعریف و راه‌اندازی شده است. در کنار تمام ابزارهای جذاب و متنوعی که در بورس کالا وجود دارد، قراردادهای مشتقه در بازارهای کالایی اهمیت زیادی دارد. با قراردادهای مشتقه نگرانی تولیدکننده و خریدار برای پیدا کردن مشتری یا کالا به طور کامل برطرف می‌شود. در واقع تولیدکننده کالای خود را بلندمدت و برای آینده به فروش می‌رساند و خریدار نیز کالایی که برای آینده نیاز دارد از هم‌اکنون تامین می‌کند. این اتفاقی است که در اواخر آبان ماه امسال در قراردادهای کشف پریمیوم و برای برخی از کالاها مانند فولاد و کاتد مس اجرایی شد. بدین ترتیب برخلاف روش‌های سنتی مدیریت کالا همانند بسیاری از کشورهای دیگر می‌توان با تکیه بر ظرفیت‌های بی‌نظیر بازار سرمایه و ابزارهای متنوع مالی آن بازارهای کالایی را به‌راحتی مدیریت و تنظیم کرد. بورس کالا خود ابزاری هوشمند است که به صورت هوشمند و بر اساس خرد جمعی عمل و بازار را مدیریت می‌کند.

در راستای مدیریت بازارهای کالایی با اتکا به ابزارهای مالی بازار سرمایه می‌توان با مشارکت مردم اقدامات مفیدی انجام داد. با تعریف اوراق روی تمام محصولاتی که در بورس عرضه می‌شود می‌توان با استفاده از منابع مالی خرد مردم ضمن تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی بازار را نیز مدیریت کرد. در واقع مردم با پذیرش ریسک‌های موجود و با خرید اوراق کالاهای مورد نظر خود در آن سرمایه‌گذاری می‌کنند. اینکه کالاها تنها به واحدهای تولیدی و مصرف‌کنندگان اصلی آن فروخته شود در هیچ کجای دنیا دیده نمی‌شود در واقع هر کسی که ریسک موجود را می‌پذیرد، باید امکان خرید هر کالایی را داشته باشد.

برای استفاده کامل از ظرفیت‌های بورس کالا چه اقداماتی باید صورت گیرد؟

هر چند در حال حاضر بورس کالا ابزار و ظرفیت فراوانی برای کمک به وزارت صمت برای مدیریت بازارهای کالایی دارد، اما در صورتی که بورس کالای ایران به بورس‌های جهانی متصل شود و رینگ‌های ارزی و ریالی در آن شکل بگیرد، ظرفیت دو چندانی پیدا خواهد کرد. هم‌اکنون به دلیل مشکلات ساختاری در تولید و بازار برخی محصولات مشاهده می‌کنیم که فعالان آن بازارها به رویه‌های غلط گذشته عادت کرده‌اند که این نشان دهنده مشکلات ریشه‌ای بازار است در حالی که اگر بورس کالا براساس سازوکارهای خود فعالیت کند تمام قیمت‌ها واقعی و بر اساس عرضه و تقاضا انجام خواهد شد و به مرور مشکلات قدیمی بازارها از بین خواهد رفت.

دومینوی شفافیت با خصوصی‌سازی در بورس

یکی از شفاف‌ترین و کارآمدترین روش‌های واگذاری بنگاه‌ها و شرکت‌های دولتی به بخش خصوصی بهره‌گیری از بسترهای موجود در بازار سرمایه است. به گزارش سنا، با ابلاغ سیاست‌های اصل ۴۴ یکی از وظایف محوله به وزارت اقتصاد و امور دارایی واگذاری بنگاه‌ها و شرکت‌های دولتی با هدف افزایش بهره‌وری و درگیر کردن بیشتر مردم در اقتصاد شد. برای اجرای این سیاست روش‌های مختلفی مانند مزایده، مذاکره، قراردادهای اجاره، پیمان مدیریت و... وجود دارد؛ روش‌هایی که عموما منتهی به بازار سرمایه نمی‌شوند. تجربه نشان داده در بیشتر اوقات این سبک واگذاری‌ها به دلیل عدم شفافیت، قیمت‌گذاری مسئله‌دار، سلیقه‌ای بودن نحوه اجرای تکالیف طرفین معامله و مداخلات سیاسی منتهی به شکست شده‌اند.

یکی از مسیرهای مغفول مانده برای واگذاری بنگاه‌ها، بهره‌گیری از بستر بازار سرمایه است، بستری که ضمن شفافیت باعث درگیر کردن و مشارکت پیش از پیش مردم در اقتصاد می‌شود. اینطور که پیداست سازمان خصوصی‌سازی توجه ویژه‌ای نسبت به روش‌های واگذاری با بهره‌گیری از ظرفیت‌های بازار سرمایه دارد. شاهد آن هم اینکه نخستین واگذاری انجام پذیرفته پس از تشکیل دولت سیزدهم با همین روش بوده و هم اکنون در حال اجراست. واگذاری دو باشگاه پرسپولیس و استقلال از طریق افزایش سرمایه صرف سهام بدون حق تقدم گامی بلند در راستای بهره‌مندی از ظرفیت‌های بازار سرمایه جهت واگذاری شرکت‌های دولتی است. این اتفاق را می‌توان قطعه اول دومینوی واگذاری از طریق بورس دانست که در آینده نزدیک و در صورت موفقیت، شاهد ادامه آن خواهیم بود. به طور کلی بازار سرمایه ظرفیت‌های خلاقانه‌ای برای تمامی صنایعی دارد که دولت برنامه واگذاری آنها را دارد. سید احسان خاندوزی وزیر امور اقتصادی و دارایی شامگاه دوشنبه در توییتی نوشت: «شفافیت، انضباط مالی، شروع حرکت به سمت مدیریت حرفه‌ای و مشارکت مردم و هواداران، دستاورد ایستگاه اول قطار بورسی شدن و واگذاری سرخابی‌ها به مردم است.» خاندوزی در جشن ملی واگذاری سهام سرخابی‌ها در هتل المپیک، با بیان اینکه اثرات و فواید خصوصی‌سازی دو باشگاه استقلال و پرسپولیس تا پنج سال آینده مشاهده می‌شود، گفت: خصوصی‌سازی علاوه بر کاهش محدودیت‌ها، راه و ابزاری برای اصلاح ساختار در فوتبال کشور و بهبود عملکرد، شفافیت، حرفه‌ای شدن و از همه مهم‌تر نظارت عامه مردم بر این دو باشگاه است. بر اساس آخرین اطلاعیه منتشر شده از سوی شرکت فرابورس، یک میلیارد و ۲۳۶ میلیون و ۹۹ هزار و ۶۵۶ سهم جدید استقلال ناشی از سلب حق تقدم در نماد معاملاتی «استقلال» و همچنین یک میلیارد و ۳۴ میلیون و ۸۴۰ هزار و ۵۶۷ سهم جدید پرسپولیس ناشی از سلب حق تقدم در نماد معاملاتی «پرسپولیس» از تاریخ پانزدهم اسفند به مدت ۳۰ روز پذیره‌نویسی می‌شود. قرار بر این است تا به هر یک از هواداران باشگاه استقلال تعداد یک هزار و ۳۰ سهم با نرخ دو هزار و ۹۱۰ ریال و به هریک از هواداران پرسپولیس تعداد ۸۸۵ سهم با نرخ سه هزار و ۳۸۷ ریال اختصاص پیدا کند.

استقبال بورس از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی

اختصاص ارز ۴۲۰۰ تومانی به منظور حمایت از اقشار ضعیف جامعه که در دولت دوازدهم به کار گرفته شد از نخستین روزهای اجرایی شدن با حاشیه‌های زیادی از سوی فعالان بازار همراه شد و از همان ابتدا استفاده از این ارز را نوعی زمینه‌سازی برای ایجاد رانت و دلالی در کشور عنوان کردند. با وجود اعتراضات گسترده برای به کارگیری ارز ۴۲۰۰ تومانی در اقتصاد کشور، اما این طرح در کنار دیگر اقدامات اشتباه دولت قبل و تحت تاثیر پیگیری‌های مکرر مسئولان آن دوره اجرایی شد و ضربه‌های مهلکی به پیکره اقتصاد کشور وارد کرد. دولت سیزدهم از زمان آغاز به کار خود در کنار تصمیمات اتخاذ شده، پیگیری‌های زیادی را در راستای حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی انجام داد که در ادامه چنین فعالیت‌هایی، رئیس‌جمهوری در نخستین روزهای آبان ماه و نیز در برنامه گفت‌وگوی تلویزیونی با مردم در خصوص حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، اعلام کرد: تا امروز جلسات متعددی در ستاد اقتصادی دولت برای بررسی این موضوع داشته‌ایم. با اقتصاددانان خارج از مجموعه دولت هم رایزنی و بحث و تبادل نظر شد. شاهد بودیم پول سفره مردم، در جیب چند دلال رفت. باید این موضوع طوری اصلاح شود که پول در جیب مردم برود و در سفره مردم ظاهر شود. آیت الله سید ابراهیم رئیسی تاکید کرد: «این کار ضرورت دارد اما با غافلگیری انجام نخواهیم داد و مردم را نسبت به آن بی‌اطلاع نخواهیم گذاشت و شوک به بازار ایجاد نخواهیم کرد. همه جوانب سنجیده می‌شود به طوری که بازار و مردم در جریان این تصمیم قرار می‌گیرند.» اعلام چنین خبری از سوی رئیس‌جمهوری خوش‌بینی‌های زیادی را در بین مردم برای حذف هر چه سریع‌تر ارز ۴۲۰۰ تومانی ایجاد کرد و بیشتر اقتصاددانان و فعالان حاضر در بازار سرمایه این اقدام را نقطه امیدی برای بهبود حتمی فعالیت شرکت‌های تولیدی و نیز سهام آنها بازار سرمایه کشور اعلام کردند. اکنون با وجود گذشت حدود ۶ ماه از آغاز به کار دولت سیزدهم، «آیت الله رئیسی» توانست به بخشی از وعده‌های داده شده خود در مناظره‌های ریاست جمهوری جامه عمل بپوشاند و آنها را به مرحله اجرا برساند. همچنین حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی از دیگر اقداماتی است که مسئولان حاضر در دولت فعلی اجرای آن را تا زمان اجرایی شدن به جد پیگیری کردند و اکنون طبق صحبت‌های انجام شده شاهد حذف ۱۰۰ درصدی آن از اقتصاد کشور هستیم.

به دنبال چنین اقداماتی، در لایحه بودجه ۱۴۰۱ که در ۱۵ آذر ماه امسال تقدیم مجلس شورای اسلامی شد، ارز ۴۲۰۰ تومانی حذف و بودجه بر این اساس تنظیم شد، البته دولت برای جبران آن و حمایت از معیشت خانوارها منابعی در بودجه را پیش‌بینی کرده تا با پرداخت آن در قالب نقدی یا غیرنقدی قدرت خرید مردم را جبران کند. نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی نوبت صبح روز ۱۵ اسفندماه در بررسی لایحه بودجه سال آینده، حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی را تصویب کردند و مقرر شد تا برای جبران زیان رفاه مصرف‌کننده برای کالاهای اساسی از طریق کالابرگ الکترونیکی یا از طرق جایگزین اقدام شود. براساس جزء یک بند الحاقی یک تبصره یک بودجه سال آینده که مجلس در چند روز گذشته تصویب کرد، به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۴۰۱ تا معادل سقف ردیف (۱۸) جدول مصارف تبصره (۱۴) این قانون را از طریق تامین منابع مابه التفاوت ارز ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی، دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی اختصاص دهد. چنانچه دولت قصد دارد کالایی را از سبد ارز ترجیحی حذف کند، باید پیشتر ترتیبات قانونی جبران زیان رفاه مصرف‌کننده برای کالاهای اساسی را از طریق کالا برگ الکترونیکی و در امور پزشکی از طریق بیمه‌ها یا از طرق جایگزین مطمئن به انجام رسانده باشد، به طوری که افراد بتوانند این کالاها و خدمات را به نرخ پایان شهریور ۱۴۰۰ و در سقف سهمیه تعیین شده تهیه کنند.

حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی زمینه‌ساز ایجاد شفافیت

با توجه به انجام چنین اقدام مثبتی در دولت سیزدهم، برخی از نگرانی‌ها در بین فعالان بازار سرمایه ایجاد شد و به دنبال ارزیابی دقیق از تاثیر چنین اقدامی در بازار سرمایه هستند که در این زمینه «محسن خدابخش»، نایب رئیس هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار در گفت‌وگو با ایرنا گفت: حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی زمینه‌ساز ایجاد شفافیت در فعالیت شرکت‌ها است که این امر به‌طور حتم می‌تواند به نفع شفافیت در بازار سرمایه باشد. وی اظهارکرد: از این اقدام دولت سیزدهم در راستای حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی استقبال خواهیم کرد و می‌تواند اقدامی مثبت در اقتصاد کشور باشد که به مراتب تاثیر خود را در حوزه‌های مختلف اقتصادی از جمله بازار سرمایه خواهد گذاشت. خدابخش ادامه‌داد: اعتقاد ما این است که اگر قرار است یارانه‌ای به منظور حمایت از اقشار ضعیف جامعه به افراد تعلق گیرد باید این یارانه‌ها به صورت مستقیم و به دهک‌هایی که مستحق دریافت آن هستند، پرداخت شود. نایب رئیس هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار افزود: شرکت‌ها باید بدانند که به چه نحوی فعالیت اقتصادی خود را ساماندهی کنند و در قوانین هم آمده که اگر قرار است محصولات شرکتی شامل قیمت‌گذاری دستوری شود، دولت باید طبق قانون ضرر و زیان شرکت‌ها را جبران کند. وی اعلام کرد: سازمان بورس بیشتر به دنبال اجرای این قانون است تا شرکت‌ها بتوانند به صورت شفاف فعالیت کنند و اقدامات آنها در راستای منافع سهامداران باشد. به گفته خدابخش، حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی با توجه به اینکه در راستای شفافیت فعالیت شرکت‌ها است با استقبال بازار سرمایه مواجه خواهد شد. نایب رئیس هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار، به حمایت‌های دولت سیزدهم از بازار سرمایه اشاره کرد و افزود: حمایت‌های انجام شده از قانون بودجه در خصوص بازار سرمایه و نیز نامه رئیس‌جمهوری در راستای بهبود روند معاملات بورس بود که انجام چنین اقداماتی تاثیر زیادی را هم بر روند معاملات بازار سرمایه گذاشت. وی اظهارکرد: بازار سرمایه به دنبال این است که پیش‌بینی پذیر شود و زمینه ایجاد شفافیت را فراهم کند تا شرکت‌ها بتوانند فعالیت خود را از طریق آن و براساس سیاست‌های خود انجام دهند. خدابخش خاطرنشان کرد: نامه‌ها از سوی دولت نشان‌دهنده حمایت دولت سیزدهم از بازار سرمایه است که این اتفاق می‌تواند به عنوان اتفاقی مثبت در دولت فعلی تلقی شود.